

BOYUN EĞME

'Bizim yolumuz farklı olacak'

Kemal Okuyan: TKP güncel hiçbir görevden kaçmaz. Bugünkü siyasi iktidarla mücadelesini sürdürüyor, kendi ilkeleriyle ve burada farklı güçlerle yana gelmiş olmaktan hiçbir biçimde rahatsız değil. Ancak TKP asgari müşterekler adına düzen siyasetine hiçbir biçimde eklenmeyecek. ■ Sf. 6

97. yaşında, hep aynı inat ve kararlılıkla...

SOSYALİZM YOLUNDA

AKP'NİN OHALİ HAYRA ALAMET DEĞİL! / ORHAN GÖKDEMİR ■ Sf. 8

Bir Türkiye hikâyesi: ODTÜ'deki orta yol!
Barış İplikçi ■ Sf. 10

Bir buçuk parti, bir buçuk gazete düzeni
Gökçe Giresunlu ■ Sf. 12

Gericilik ve 'şeytan'ın müziği
Ulaş Özer ■ Sf. 16

7 EYLÜL/TEKİRDAĞ

Malkara ilçesinde onarım yaptığı beş katlı apartmanın çatısından düşen Adem Besler (58) hayatını kaybetti.

8 EYLÜL/ORDU

Forkliftin altında kalarak ağır yaralanan Osman Topal, arkadaşları tarafından hastaneye kaldırıldı. Ancak yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadı ve yaşamını kaybetti.

9 EYLÜL/KAHRAMANMARAŞ

Kahramanmaraş'taki Afşin-Elbistan Linyitleri Kışlaköy Açık Kömür İşletmesi'nde çalıştığı iş makinesini temizlerken üzerine düşen kömür parçalarının altında kalan Ramazan Yalçın (42) yaşamını yitirdi.

10 EYLÜL/MANİSA

Akhisar ilçesinde Köfteci Ramiz adlı restoranda temizlik işçisi Ahmet Korkmaz gece temizlik yaparken önlem alınmadığı için elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetti.

10 EYLÜL/SAKARYA

Hendek'te inşaatta çalışan Tayfun Sarı (26) çalışma sırasında elindeki inşaat malzemesinin bina yakınından geçen elektrik teline temas etmesi sonucu akıma kapılarak ağır yaralandı.

11 EYLÜL/MANİSA

Şehir hastanesi inşaatında bir asansör firmasında görevli tekniker Yusuf Doğan (36), 9.katta asansör montaj çalışması yaptığı sırada otuz metre yükseklikten asansör boşluğuna düşerek yaşamını yitirdi.

12 EYLÜL/BİTLİS

Okul harçlığını kazanmak için değişiminde çalışan çocuk işçi Mehmet Emin Çevik (14), elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirdi.

12 EYLÜL/SİNOP

Durağan ilçesinde, belediyenin altyapı işlerini yapan bir taşeron firmada Ahmet Gökçaya (45) göçük altında kaldı. Olayın ardından kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.

Tank tamam da reis biraz tuhaf oldu!

15 Temmuz dinciden dinciye darbe kalkışmasından sonra, darbe girişimi anısına kahramanlık anıtı dikme yarışı sürüyor. Bunların en meşhuru Kocaeli'de 15 Temmuz temalı anıt parktaki Erdoğan heykeli. Heykel muhatabına benzememesiyle gündeme gelmiş, daha sonra da kaldırılmıştı. Hakikaten bir ilkokul çocuğu tarafından hamurla oynanırken kaza ürünü ortaya çıkmış gibiydi heykel. Sonunda muhatabı da dayanamadı ve heykellerinin yapılmasından rahatsız olduğunu belirtip bundan vazgeçilmesini istedi. Ama tabii yine bildik gerici tavrıyla: Heykel, kültürümüze tersmiş zaten! Öyle dedi...

Bunların sonuncusu Şanlıurfa'nın Harran ilçesinin belediyesi tarafından yaptırılan 15 Temmuz Anıtı'nda yer alan Tayyip Erdoğan'ın tanka eliyle 'dur' işareti yaptığı heykeldi. Darbe girişimi anısına yaptırılan heykel, Suriye'nin eski devlet başkanı Hafız Esad'a benzetilmesi üzerine yıkılıp yeniden yapıldı. Ama o da olmadı. Anıtta bulunan Erdoğan heykeli, sonunda yerinden kaldırıldı. Kaldırılan heykelin yerine ise "15 Temmuz'u unutmamak, unutturmayacağız" yazılı tabela konuldu. Heykeltıraş Mehmet Aksoy'un laneti bu. Bu büyük sanatçıdan öyle büyük beddua aldılar ki reisin heykelini yapmaya kalkışan çarpılıyor.

Işid'lilerin son şehri

Konyaspor seyircisi için iyi haber; Suriye ordusunun merkez ve doğu Suriye'deki IŞİD'e karşı hızlı ilerleyişi, Türkiye'ye "IŞİD'li göçü" başlatmış durumda. The Guardian'ın haberine göre, IŞİD'den kaçan cihatçılar İdlib'e sığınarak Kuzey Afrika, Avrupa ve Ortadoğu'daki asıl ülkelere dönmek için yol arıyor. Ancak, onlarca IŞİD'li Türkiye'nin sıkı korunan sınırlarını geçerek ülkenin güneyindeki kentlere yerleşti. Somut veriler de var; Mesela 4 Suudi IŞİD'linin Eylül ayında kaçakçılara 2 bin dolar vererek Türkiye'ye giriş yaptığı The Guardian muhabiri tarafından öğrenilmiş. Eski IŞİD'li

olduğu söylenen bir Suudi vatandaşı, Ağustos ayında Suriye'den kaçtığını, çoğu Suudi 300 eski IŞİD'linin de İdlib'in kuzeyinde bir topluluk oluşturduğunu ve kaçmak istediklerini söylemiş.

Malum, IŞİD ve benzeri örgütler bütün dünyada bir nefret dalgasına yol açmış durumda. Ama Türkiye'de sempatanları var, hayli çok üstelik. Hatta Konya'da bir futbol sahası dolusu tuhaf yaratık IŞİD'in öldürdüğü çocukluğuna yuhalayarak sempatisini beyan etmişti. Konyaspor seyircisi kucağını açmış kendisine doğru atılacak IŞİD'lilere evlerini de açar mı acaba; kim olursanız olun, gelin diyerek...

**BOYUN
EĞME**

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 91

İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Mehmet Kuzulugil

Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil Tasarım: Özgür Aydoğan, Uğur Güç

ISSN: 2564-7385 Adres: Osmanağa Mah. Oscancık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

BİR ZAMANLAR DEVLETTİ!

Batman'da iki yıl önce sendikaların 1 günlük iş bırakma eylemi sırasında HDP'liler ve sendikacılarla yürümek isteyen HDP Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın önünü kesip tabancasını çıkararak, "Devlet benim" diyen komiser H.C.'nin yürütülen "FETÖ" soruşturması kapsamında 6 Eylül 2016 tarihinde tutuklandığı ve 15 yıl hapis istemiyle yargılandığı ortaya çıktı.

Haberlere göre, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında "FETÖ" soruşturmaları kapsamında Batman Emniyet Müdürlüğü'nde komiser olarak görev yapan H.C., Bank Asya'da hesapları

ve iki telefonunda "ByLock" uygulaması olduğu gerekçesiyle 6 Eylül 2016 tarihinde tutuklandı. Hazırlanan iddianamede, komiser H.C. hakkında "Silahlı terör örgütünü kurma veya yönetme, terörizminin finansmanının önlenmesi hakkında kanuna muhalefetten" 15 yıla kadar hapis cezası istendi.

Gelin görün ki iki iddianın doğru olduğu şimdiden belli. Devlet sonuç itibarıyla silahlı bir örgüt. Cemaat de daha düne kadar devletti. Onlar gitti başka cemaatler geldi. Bir zamanlar devletti!

Fındıkta balayı dönemi bitti

Karadeniz'de AKP ezici bir üstünlüğe sahip. Özellikle de fındık ve çay bölgelerinde. AKP'li yıllarda bu "üretici"lere büyük yatırım yapıldı. Tapusunu gösterene karşılıksız kredi dağıtıldı, bütün tarımsal ürünler piyasanın ezici kurallarına terk edilirken fındık ve çaydaki destekleme alımları devam etti. Bu bölgedeki köylü zaten mobil haldeydi. Kışları büyük şehirde geçiriyor, yazın bir iki ay köyüne gidip bahçeleri yağmalayıp dönüyordu. İşte o saadet zinciri bu sene kırılmış görünüyor. Sebebi fındık taban fiyatının beklenenin çok altında belirlenmesi. Dramatik sahneler de o yüzden sergileniyor.

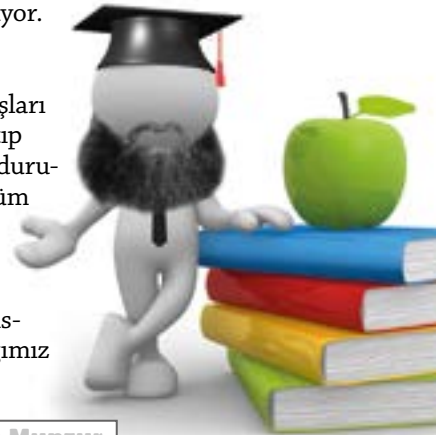
Bu sahnelerinden sonuncusu Samsun'da yaşandı. Samsun AKP 19 Mayıs İlçe Başkanı İrfan Kalaycı, bu yıl açıklanan ve üreticiyi memnun etmeyen fındık fiyatına tepki gösteren bir üreticinin üzerine yürüyerek hakaret etti. Ürettiği fındıkları ilçe binasının önüne seren üretici Mustafa Durmuş'un üzerine yürüyen Kalaycı, görüntü alan gazeteciyi de engellemeye çalıştı.

Açıklanan fındık fiyatlarına tepki göstermek için bir çuval fındık ile parti binasının önüne gelen üreticinin üzerine yürüyen Kalaycı, "Kim öğretti oğlum sana bunu yapmanı" diyerek hakaret etti. Daha sonra cep telefonu ile arama yaparak, "Benim partinin önüne birisi gelmiş fındıkları dökmüş gelin bu adamı temizleyin" diyerek direktif vermesi dikkat çekti. Balayı bitti!

Hem gerici hem işlevsiz

Türkiye'nin de üyelerinden biri olduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) her yıl yayınlanan "Eğitime Bakış" (Education at a Glance) raporuna göre, Türkiye'de yüksek eğitim almış her dört kişiden biri işsiz üniversite mezununa ek olarak, lise mezunları arasında işsizlik oranı yüzde 38 ve lise diploması olmayanlarda ise yüzde 49 olarak kaydedildi. Yani eğitimimiz hem gericileşiyor hem de işlevsizleşiyor.

Türkiye'de işletme ve hukuk alanlarında yükseköğrenim görenler, diğer üniversite mezunlarına oranla daha az iş imkânlarına sahip oluyor. Bunun karşılığında üniversite mezunlarının en rahat iş bulabildiği branşları mühendislik, inşaat ve tıp oluşturuyor. Buna göre durumumuz şöyle bir görünüm arz ediyor; İşletmeler batık, hukuk sizlere ömür. Sürekli inşaat yaptığımızdan mühendislikte umut var. Ve sağlığımız giderek bozuluyor!

VARSILA TAKDİR YOKSULA TEKBİR

AKP'nin orduyu kendine göre şekillendirme çalışmaları sürüyor. Son 30 Ağustos resepsiyonunun cami avlusu etkinliğine dönüştürülmesinin ardından İçişleri Bakanlığından, 81 ilin valiliğine gönderilen "Şehitlerin Cenaze Törenleri" konulu yazıda asker cenazelerinde ihtiram yürüyüşünün İtr'i'nin "Segâh Tekbiri" ile yapılacağı emrini verdi. Geçtiğimiz günlerde Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın ve AKP'li bakanların katıldığı bir şehit cenazesinde 'tekbir' çalınmıştı. Tepkilere aldırılmayan AKP, 'Cenaze Marşı'nı tamamen sildi ve yerine 'Tekbir'i koydu.

Malum, mevcut Genelkurmay Başkanı 15 Temmuz gazisi unvanının yanında şahitlik tıtrını de üzerinde taşıyor. Takdir edilesi bir performansı var koltuğunda kalmasında. E haliyle ölen yoksul çocuklarının payına da tekbir düşüyor.

SAMANALTI / Sait Munzur

TKP'den 97'nci mücadele yılı sözü

Başladığımız işi bitireceğiz

1920'den 2017'ye... 97'nci mücadele yılında Türkiye Komünist Partisi...

Türkiye'nin en eski siyasi partisi, 97 yıl önce 10 Eylül'de Bakü'de kuruldu. Kuruluştan hemen sonra Mustafa Suphi ve yoldaşları, Anadolu'da yürütülen Kurtuluş Savaşı'na katılmak ve sosyalizmin sesini yükseltmek için Anadolu'ya geçtikleri sırada öldürüldü. Türkiye komünist hareketinin tarihi, partinin kuruluş yıllarıyla hep benzerlik gösterdi. Komünistler, halkın çıkarları için mücadeleye hiç sakinmaksızın katılırlarken, başka bir düzeni, sosyalizmi önerdikleri için patronların ve onların çıkarlarını gözeten devletin hep hedefinde oldular. Türlü baskılara göğüs gererek, gözünü budaktan sakınmadan,

eşitlikçi bir düzen için mücadeleyle yazılan tarihin 97'nci yılındayız.

TKP 97'nci mücadele yılını İzmir, İstanbul, Ankara, Bursa ve Eskişehir'de kitlesel etkinliklerle kutluyor: Gericilikle kuşatılmış, sermayeyle tüketilmiş, yeniden kurulmayı bekleyen bir ülkede, hedef sosyalizmdir diyerek... Binlerce kişinin bulunduğu etkinliklerdeki heyecan ve iddia, Erdoğan ve karşıtları diyerek bölünen Türkiye siyasetine emekçilerin sözüyle yeni bir cephe açılmasının gereğini ve imkanlarını bir kez daha gözler önüne sermiş oldu.

“TKP tek bir şeye kilitlenmiş durumda”

TKP Genel Sekreteri Kemal Okuyan'ın konuşmasından:

“Türkiye komünist partisi iki cumhuriyet arasında kuruldu. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti... 1917 ve 1923... Şimdi ikisi de yok. SSCB'nin yerinde Putin'in başını çektiği Rus oligarkları ve Rus zenginleri; Türkiye Cumhuriyeti'nin yerinde de imamların düzeni var... TKP açısından o iki cumhuriyetin insanlığa ve bu coğrafyaya getirdiği yenilikler, TKP'nin bugünkü mücadelesinin varlık nedenidir. Bugün biraz da bu mücadelenin içeriğini konuşmak için bir araya geldik. Yoksa bizim için bir yaş günü kutlaması, böyle bir dünyada ve Türkiye'de asla ve asla söz konusu olmaz, neyi kutlayacağız ki?”

“Bugün TKP olarak neyi konuşacağız? Bu düzende biraz nefes almak için delik açmak, adalet, huzur, barış... Bunları mı konuşacağız, yoksa bu düzende insanlığın bir daha kaybetmemek üzere kendi geleceğini ele almasını ve bunun yollarını mı konuşacağız?”

TKP bir parti olarak, tek bir şeye kilitlenmiş durumda. Evet, adalet önemli, özgürlükler, barış, huzur önemli ama bunların hepsinin ötesinde ve bunların hepsini kazanmamıza neden olacak biricik şey, bugünkü düzenin yıkılması ve yerine başka bir düzenin kurulması...

İnsanlık işçi sınıfı siyaset sahnesine çıktığından beri, o başka düzenden, yani sosyalizmden başka, daha iyi hiçbir şey icat edemedi. Dolayısıyla TKP de insanların birbirini sömürmediği bir düzen için, sosyalizm için, komünizm için mücadele

etmek zorunda. Bugün bunu konuşmak zorundayız, başka şeyleri değil.”

“SOSYALİZM EN ACİL İHTİYAÇ”

Sosyalizm çok basit, beş on dakikada birbirimize anlatabileceğimiz bir sistem. Ne istediğimizde netleşirse işler kolaylaşır. Bir kere insan insanı sömürmeyecek. Alın teri hırsızlığına, emek hırsızlığına son verilecek. Çok basit. Peki bunun koşulu ne? O da çok basit. İnsanlığın zenginlikleri, zenginlikleri yaratan üretim araçları, doğal kaynaklar, fabrikalar, tarımsal araziler, ormanlar, akarsular, deniz kıyıları yer altı ve yer üstü zenginlikleri; bunların hepsi, fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar emeğin olacak. İşsizlik olmayacak. İnsanların bir kısmını aç bıraktığınız, bir kısmını da tıka basa doyurduğunuz bir düzen olamayacak. İnsanlık, sosyalizmle açlığı alt edebileceğini kanıtladı. Sosyalizmde evsiz olmayacak.

Sosyalizmde laiklik olacak. Din, siyasi ve toplumsal hayatın dışına çıkacak. Bilim olacak, sanat olacak. Cehalet olmayacak. İnsanların cehalet özgürlüğünü ellerinden alacağız. Yobazlık,

ırkçılık olmayacak... Kira, beslenme, elektrik, su, ısınma, bunların hepsi bir insanın aldığı ücretim yüzde 10'uyla çözebileceği konular haline gelecek...”

“Kapitalist düzen içerisinde siyasal alandan nefes almaya kalkmak intihardır. Böyle bir şey mümkün değil. Erdoğan'ın Almanya ya da ABD tarafından indirilmesi, Türkiye'de bizim nefes almamız anlamına gelmeyecek. Aldatmayalım kendimizi. Sokaktaki insanların da kendisini aldatmasına izin vermeyelim. Halkımız ayağa

kalkar, hakkını mahallede, fabrikada, iş yerinde aramaya kalkarsa işte o zaman Erdoğan da gider, Gül de gider, yerine gelen de halkımızı kandıramaz. Bu sistem, bu düzen pislik üretiyor. TKP 97 yıldır bu düzeni değiştirmeye çalışıyor. 97 yıl bir açıdan çok uzun ama insanlık tarihi açısından çok kısa. Bu düzenin Türkiye'de de ABD'de de, dünyanın her yerinde yıkılması gerekiyor. Bunun için bugün burada TKP üyesi olmayanları, Türkiye'de sosyalist devrim için mücadele eden partiye davet ediyoruz. Kendimiz için değil. İnsanlık için. İnsanlık kazanacak, sosyalizm kazanacak.”

“Biz başka bir misyonun partisiyiz”

TKP MK üyesi Aydemir Güler'in konuşmasından:

“Genel olarak sol siyasetler, genel olarak sol kamuoyu bu soruya (Türkiye’de sosyalizmin kuruluşu) imkânsız biçiminde bir yanıt veremez. O zaman solcu olmanın anlamı kalmayacaktır. Ama yine sol siyaset ve sol kamuoyu, sosyalizmin mümkün olabilmesi için yumuşatılması, inceltilmesi, kabul edilebilir hale gelmesi gerektiğini düşünmüş ve savunmuştur. Sosyalizm daha fazla işçi hakkı mıdır? Sosyalizm kadınların biraz daha eşit olmaları mıdır? Sosyalizm parası olmayanın da eğitim veya sağlık hakkına kavuşabilmesi midir? Sosyalizm tam değilse de birazcık daha adalet midir? Söylenen ve düşünülenler bu anlamlara geliyor. Türkiye solu ve kamuoyu, sosyalizmin mümkün olabilmesi için, sosyalizme ait, sosyalizmi ayırt eden ilkelerin “biraz daha” diye diye yumuşatılmasına rıza göstermektedir. Diğerleri fazla sert, katı... Dolayısıyla zor. Neredeyse imkansız. Mümkün olabilmesi için yumuşatacağız! Böyle deniyor, böyle algılanıyor. Oysa Türkiye’de sol ne zaman düzenin içinde kısmi değişiklikler yapılmasını savunduysa ve kendini bunun mücadelesine endekslendiyse etkisizleşmiştir. Tersine sol ne zaman bir bütün olarak düzen değişikliği hedefiyle hareket ettiyse ayırt edilir hale gelmiş, güçlenmiştir.”

“SOL, BURJUVA GERİCİLİĞİ İLE İLERİCİLİĞİ ARASINDA EŞİT MESAFEDA DURAMAZ”

“Sol burjuva gericiliği ile burjuva ilericiliği arasında eşit bir mesafede durmaz. Ama solun kendine ait ve emekçi halkla birlikte hayata geçirilebilecek bir başka programı, ütopyası olmalıdır. Solun işi burjuva ilericiliğini soldan desteklemek, onu ileriye itmeye çalışmak, cesaretlendirmek değildir. Sol ancak sosyalizmi hedeflerse, sosyalizmi bir toplumsal seçenek olarak güçlendirirse, işçileri, aydınları bu hedefle örgütlemekte yol alırsa başkalarını ileri çekmeyi de becerir. İleri çektiklerimiz sınıfsal karakterlerini de gözden geçirirler mi, yoksa sınıfları nedeniyle bir noktada solla mı karşı karşıya geleceklerdir, bunu bir dizi faktör birlikte belirler. Ama bilmeliyiz ki, destekçi sol, tarihsel misyonuna

asla uzanamaz. Düzen içi bir tamamlayıcı rolle yetinmek durumunda kalır. Komünistlerin işi bu değildir, olamaz. Komünistler burjuva düzeni içindeki ilerlemeleri aşarak kapsamış olurlar, kapsayarak aşarlar. Ama mutlaka aşarlar!”

“TKP, CHP yöneticilerinin etrafında dolanmaz, fotoğraf karesine girmeye uğraşmaz, sevimli görünmeyi başa yazmaz. CHP’nin 2017 Türkiye’inde oynadığı rol kapitalizmin Erdoğan’ın çürük rejiminin yapabileceğinden daha nitelikli, daha yönetilir hale gelmesi için proje üretmektir. Solun rolü Erdoğan rejimine karşı mücadeleyi kapitalizmin ötesine yönlendirmek, bu rejimden çıkışta sosyalizmi hakiki bir alternatif

olarak gündeme sokmak, halkımızı nihai kurtuluşa, sosyalist devrime yaklaştırmak olabilir. Konumuz ne CHP’yle kavga etmektir, ne CHP’yi desteklemek. Biz başka bir misyonun partisiyiz. Bütün bunları TKP yeni yaşının deneyimiyle, birikimiyle anlatmaya devam edecek. İşimiz basit, düz değil çok incelikleri olan bir iştir.”

“TKP’NİN VARLIK NEDENİ ÖRGÜTLENMEK”

“Bu uğraş kıyasıya bir mücadele gerektirir. Bu uğraş herkese çiçek dağıtarak verilemez. Bu uğraş herkes bizi sevsin diye yapılmaz. Bu uğraş ilkeleri esneterek, süsleyerek, farklı göstererek yürütülemez. TKP ilkeli bir partidir. Dolayısıyla bu uğraşın önündeki risk, TKP’nin sekter bir görünüm vermesidir. Liberal veya ulusalcı sollar, TKP’nin ilkelerinin karşısına çıkmakta çok zorlanmakta, bu zorluktan kurtulmak için TKP’ye sekter diye kulp takmaktadırlar. TKP ilkelerini değil bu kulpu kırmak zorundadır. Sekter değil ilkeliyiz. İlkeliliğin sekterlikle eşitlenmesini kırmanın yolu ilkelilerin çoğalmasındır. Yol ve yöntem son derece sadedir, karmaşıklıktan uzaktır. Türkiye Komünist Partisi’nin ilkeleri, sosyalizme inancı, işçi sınıfına beslediği güven bu ülke, bu halk içindir. Kendine ilkelilik, kendi kendine inanç, kendi kendine güven değersizdir. Türkiye Komünist Partisi’nin bir dizi değerinin ve müktesebatının varlık nedeni, bu değerlerin ve müktesebatın ne işe yarayacağıyla bir ve aynı şeydir: Örgütlenmek. Son derece sade, karmaşadan uzak!”

Kemal Okuyan: Aynı anda CHP ve HDP'nin kanatları altına giriyorlar

Bizim yolumuz farklı olacak

Türkiye Komünist Partisi, ilkelerinde hiçbir aşınmaya izin vermeden, partinin siyasal ve düşünsel birikimini geriye çekmeden dilini, siyaset yapma tarzını ve toplumsal kimliğini mümkün olan en sade ve anlaşılır biçimde yeniden yapılandırıyor. Biz solda uzun süredir kabul edilmiş, alışılmış ölçüklerin dışına çıkmaya kararlıyız.

■ **Söyleşi: VOLKAN ALGAN**

Türkiye Komünist Partisi (TKP) 97'inci kuruluş yıldönümünü bir dizi buluşmayla kutladı. TKP üyeleri, parti sempati-zanları, TKP dostu aydın, sanatçı ve siyasetçilerin de katılımıyla gerçekleşen etkinliklerde TKP'nin Türkiye siyasetindeki yeri ve görevleri konuşuldu.

TKP Genel Sekreteri Kemal Okuyan'la partinin kuruluş yıldönümü vesilesiyle hem etkinliklerdeki havayı ve gözlemlerini konuştuk, hem de Türkiye siyasetine dair düşüncelerini sorduk.

TKP'nin 97. kuruluş yılı geride kaldı. Bu vesileyle bazı toplantılar düzenlendi. Sizin gözleminiz ne oldu bu toplantılarda?

İki tanesi dışında 10 Eylül toplantılarımızı tamamlamış olduk. Bazı genel sonuçlar çıkartmak mümkün şimdiye kadarki toplantılardan.

Birincisi, Türkiye Komünist Partisi'nin düzen değişikliği talebi, mevcut toplumsal sistemde adalet, özgürlük, barış ya da demokrasi olmayacağına ilişkin vurgusunun partinin temas kurduğu yeni dostlar tarafından anlaşıldığı, benimsendiğidir. Önemli bu çünkü insanların "düzen değişikliği" iddiasını gerçekçi bulmayacağına dair bir düşünce Türkiye soluna yıllardır empoze ediliyor ve bu etkili oluyor. Ancak doğru bir dil ve tutarlı bir politik konumlanış bu sorunu, bu önyargıyı kırıyor. Toplantılarda bunu açıkça gördük.

Toplantılar bu sonucu çıkarabileceğimiz ölçüklerde mi yapıldı?

Partimiz 10 Eylül toplantılarını üye ve yakın dostlarıyla gerçekleştirdi, hedeflenen de buydu. Sosyalizmin somut ve güncel bir seçenek olarak etkisini artırması için öncelikle partiyi daha geniş kesim-

lere taşıyacak olanların buna mutlak olarak ikna olması gerekiyor. TKP'nin hemen yanında bu anlamda ciddi bir enerji birikmiş durumda. Bu enerjiyle birlikte daha geniş bir kesime seslenme ve o kesimi örgütlenme şansımız olacak. Açıkçası henüz siyasallaşmamış ya da sol kültürün etki alanına girmemiş emekçilerin düzen değişikliği talebine ve bu talebin gerçekçiliğine ikna olmaları daha kolay. Çünkü sade bir gözle bakarsanız, stratejik derinliklerde kaybolmazsanız, mevcut düzenin can çekiştiğini, hiçbir geleceğinin olmadığını görürsünüz.

Konuşmalarda hep bu sadelik üzerinde duruldu. TKP bu sadelikle mi devam edecek?

Türkiye Komünist Partisi, ilkelerinde hiçbir aşınmaya izin vermeden, partinin siyasal ve düşünsel birikimini geriye çekmeden dilini, siyaset yapma tarzını ve toplumsal kimliğini mümkün olan en sade ve anlaşılır biçimde yeniden yapılandırıyor. Biz solda uzun süredir kabul edilmiş, alışılmış ölçüklerin dışına çıkmaya kararlıyız. 10 Eylül toplantılarında bu kararlılığı yakın dostlarımızla paylaştık. Dostlarımızın bir bölümü, küçümsenmeyecek bölümü parti üyeliği için başvuruda bulundu bu toplantıların ardından. Maksat hasıl oldu anlayacağınız. Hızlanarak devam edeceğiz.

Partinin dili ve siyaset yapma tarzını yeniden yapılandıracağız derken bunun partinin seslenme araçlarına yansımaları olacak mı?

Örneğin yayınlar...

Kuşkusuz. Daha somut, daha sade, daha mücadele odaklı sesleneceğiz, aynı zamanda kendi içine kapalı kavram ve ritüellerden uzak duracağız. En önemlisi seslenme kanallarımızın ölçüğünde ciddi bir büyüme olacak. Ekim başı gibi yayınlarımızın hem etkisini hem de ulaştığı insan sayısını artıracak düzenlemeleri tamamlamış olacağız.

Peki neden şimdi? TKP açısından örgütlenme her zaman temel hedef değil miydi?

Evet öyleydi ve hep öyle olacak. Öte yandan bu dönemin bazı özgünlükleri var. Olanaklar ve kısıtlar açısından.

Ne gibi?

Türkiye'de düzen dışı sol ile düzen arasında küçümsenmeyecek genişlikte bir toplumsal alan var. Bu toplumsal alanı, üç aşağı beş yukarı "Gezi kitlesi" olarak somutlamak mümkün. Belki biraz daha geniş. Mevcut sömürü düzeni bu alanı kapsamakta zorluk çekiyor ama kapsamak

zorunda, kapsamayı denemek zorunda. Aslında bu genel bir sorun, birçok kapitalist ülkede düzen belli bir kesime umut vermiyor, inandırıcı olamıyor. Siyasal açıdan formüle edersek sosyal demokrasiyle komünistler arasındaki alanda boşluk var. Sorun şu ki, birçok ülkede komünist hareket bu boşluğa iddialı bir giriş yapamayacak kadar küçük.

Başka partilerin ise böyle bir iddiası yok.

Evet, tam da onu söyleyecektim. Geleneksel sosyal demokrat partiler Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra o kadar sağa kaydı ki, mutsuz emekçileri, eğitilmiş genç işgücünü kandırma yeteneklerini yitirdiler. Komünist partiler ise bu alanın kapanması için yanlış stratejiler geliştirdi. Bir bölümü sosyal demokratlarla işbirliğine yöneldi, bir bölümüyse kendisi sosyal demokratlaşmaya karar verdi. Böylelikle o alanı kapatacaklarını sandılar. Böyle bir şey yok elbette. Kuşkusuz daha farklı, daha tutarlı bir konumlanış içine giren komünist partiler

de var. Onlar da çeşitli denemelerle bu sorunu çözmeye çalışıyorlar. Ancak siyaset boşluk tanımaz, sosyal demokrasinin ve komünist hareketin arasına başka düzen güçleri giriyor. Bunun en "gelişkin" örnekleri Yunanistan'da Syriza, İspanya'da Podemos. Brezilya'da İşçi Partisi aynı rolü üstlendi.

Bu partilerin bu amaçla kurdurulduğunu mu söylüyorsunuz?

Bunun önemi yok. Bu amaçla kurdurulmuş olabilir, bu amaca yönlendirilmiş olabilirler. Sonuçta çok açık bir işlevleri var, bu partiler düzeni kurtarmak, düzenin devamlılığını sağlamak için misyon üstlendiler. Bu açıdan diğer düzen partilerinden hiç farkları yok.

Türkiye'ye dönecek olursak, CHP'nin bu alanı kendi başına kapatamayacağını mı düşünüyorsunuz?

Kapatamaz. İnandırıcı olmaz, bir takviye gerekiyor. Aslında dünyada sosyal demokrasiye yada düzen soluna şekil veren birkaç merkez var,

bunlardan biri Alman sosyal demokrasisi, onlar da kendi dertlerini çözemedi. Alman sosyal demokrasisinin uzanmadığı alana bir düzen partisi olduğu açık olan Die Linke yerleşti. CHP hiç yapamaz, başka ekler gerekir. Bu anlamda yıllardır CHP ile HDP'yi yan yana getirmek, bakın birleştirmek demiyorum, için çaba harcanıyor. 2015'te bu çabalar yeni bir boyut kazandı, şimdi yeniden ete kemiğe bürünüyor. Bunun düzen açısından birden fazla anlamı var ama konumuza gelecek olursak, sözünü ettiğimiz toplumsal alanı sağlama almak istiyorlar. Haziran Direnişi'nde çok korktular.

CHP ile HDP'nin yakınlaşması düzen dışı sol denilen kesimde de umut yaratmışa benziyor.

Elbette, çünkü o alana bakıp, CHP ve HDP ile birlikte o alana yerleşmek istiyorlar. Bağımsız olarak o alana, düzen değişikliği talebiyle giriş yapılamayacağına ilişkin bir kanaat var. Düne kadar Türkiye solu ayrı ayrı CHP ve HDP eliyle güçlenme, onların himayesinde

pozisyon tutma derdindeydi, şimdi aynı anda hem CHP hem HDP'cilik yapma imkânı elde edildi ve bayağı mutlular bundan. Bunu sadece Erdoğan'la mücadele bağlamında ele almamak gerek. Düzen bu alanı sağlama almak zorunda. Bu sermaye açısından da, emperyalizm açısından da, hatta Erdoğan açısından da zorunlu. Tarihsel bir mesele bu.

Peki TKP ne yapacak?

TKP bu alanı önemsiyor ve bu alanda belli ve kalıcı bir bölümü kendi ideolojik-siyasal hattı, hedefleri ile kaplamak istiyor. Dolayısıyla CHP ve HDP'nin kanatları altına girmek, bu yakınlaşmanın ortaya çıkaracağı sinerjiden medet ummak, arabuluculuk yapmak ya da ne bileyim düzen siyasetinin himayesinde parlamentoya girmek gündemimizde yok. Başka bir alternatif mümkün ve zorunlu.

Türkiye solunun CHP ve HDP arasındaki yakınlaşmadan mutlu olduğunu söylediniz. Bunun nedenleri ne olabilir?

Bakın Türkiye'de kökü çok eskiye dayanan bir stratejik hesap vardır solda. Bayağı da yaygındır. Kemalistlerle Kürt devrimci hareketinin ittifakı, sosyalistler bu ittifakın katalizörü olacaklar. Bu strateji bazı boyutlarıyla anlamlıydı ve her durumda devrimci bir yan taşıyordu. Şimdi bunun devrimci olmayan bir versiyonu ile karşı karşıyayız. CHP ve HDP arasındaki yakınlaşma bazı solcuları büyük bir külfetten kurtardı. Çünkü biri ya da ötekine yakınlaşma eleştiri ya da sorgulama konusu oluyordu. Bu dert bitti, herkes aynı amaç için birleşiyor, böyle bir algı yaratılıyor.

TKP?

TKP güncel hiçbir görevden kaçmaz. Bugünkü siyasi iktidarla mücadelesini sürdürüyor, kendi ilkeleriyle ve burada farklı güçlerle yan yana gelmiş olmaktan hiçbir biçimde rahatsız değil. Ancak TKP asgari müşterekler adına düzen siyasetine hiçbir biçimde eklemelenmeyecek. Türkiye'nin Syrizasına, Podemosuna, Linkesine yardım etmeyeceğiz. Tersine samimiyetle, iyi niyetle, objektif olarak düzenin boşluklarını kapatma misyonunun parçası durumuna düşen bütün dostlarımızı bu tuzaktan kurtarmaya çalışacağız. ■

AKP'nin OHAL'i hayra alamet değil!

Dava adım adım belli bir plan dahilinde ilerliyor. Çağlayan'ı sanık yapan sürecin diğer Rıza Sarraf dostlarına dokunmaması için de hiçbir engel yok. Bütün bunlara rağmen Türkiye'de her şey hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam ediyor. Zafer Çağlayan birkaç yıldır yurtdışına çıkamıyor ama tutuklanma korkusundan değil fitaktan! Hatta o kadar ki Rıza Sarraf'ın atları da koşup para kazanmayı sürdürüyor. Sarraf'ın cezaevinde olduğu süre boyunca "Dayım Benim" adlı yarış atından 1 milyon 213 bin lira kazandığı açıklandı ki Türkiye nüfusunun yüzde 99'u için bu büyük bir servet. Ne diyelim at koşar baht kazanır!

■ **ORHAN GÖKDEMİR**

AKP'nin eski ortağı cemaatin darbe girişimini bahane ederek ülkeyi OHAL ile idare etmeye başlamasının üzerinden bir yıl geçti. OHAL şartlarında yaptığı referandumla dayanarak kurduğu tek kişilik yönetim de yürürlükte. Ama bütün bunlar baskının,

hukuksuzluğun, zulmün artmasının dışında AKP lehine bir gelişmeye de yol açabilmiş değil. Açık bir faşizm yürürlükte ama iktidarın etrafındaki çember de giderek daralıyor.

Hukukun rafa kaldırıldığı, devletin KHK'ler eliyle yönetildiği, mahkemelerin doğrudan idareden aldığı emirle karar verdiği bu döneme ironik bir

biçimde damga vuran davalar da devam ediyor.

Bunların başında Silivri Toplama Kampı'nda devam eden "Cumhuriyet gazetesi davası" var. Davanın Silivri "Kampüsü"nde görülen ikinci duruşması da bildik sahnelerle tamamlandı. Mahkeme heyeti ve savcı sanıklara gazetecilik faaliyetleriyle ilgili sorular

sordu. Haberlere nasıl karar verildiğini, atamaların kim tarafından nasıl yapıldığını öğrenmeye çalıştı. Belli ki bütün bunların bir "örgüt" tarafından yapıldığı kanısı vardı heyette. Öyle olmasa bu dava neden açılın, neden sanıklar bu kadar uzun bir süre tutuklu kalsın...

Heyet ara verdiği duruşmaya sonunda devam etme kararı aldığında saatler gece yarısına doğru ilerlemişti. Sanıkların tutukluluğunun devamına... dediler beklenildiği gibi. Bu kararı açıklamak için 2 saat beklemlerine rağmen önceki kararı yazım yanlışlarıyla birlikte kopyalayıp yapıştırmışlardı. Bu arada "ele geçirilemeyen sanıklar"a, Can Dündar ve İlhan Tanır'a özellikle atıfta bulunmuşlardı. Bir dahaki duruşma Çağlayan'da "Adalet Sarayı"nda. Açık faşizm koşullarının ülkeyi sıkıştırdığı iki karadeliğin mesafesi işte bu kadar. Ya toplama kampında-sınız yada sarayda! Güzel olan

ABD'de Rıza Sarraf'ın yargılandığı davada Halk Bankası Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla'nın ardından ikinci AKP aktörü de yerini aldı. AKP'li eski bakan Zafer Çağlayan da artık davanın sanığı. AKP Genelcumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan da, Zafer Çağlayan'ın Sarraf davasında sanık yapılmasını "Türkiye'ye karşı atılmış bir adımdır" diye değerlendirdi.

alındı. Polis, operasyon düzenlediği bürolar ve evlerde neredeyse her dokümana el koydu. El koyulan belgeler arasında Gülmen ve Özakça'nın savunması için hazırlanan dava dosyaları da bulunuyordu.

Ergenekon ve Balyoz davaları ile birlikte yürürlüğe konulan "Düşman Ceza Hukuku" halen yürürlükte. AKP bu hukuka dayanarak laik cumhuriyetin son kalıntılarını da silmeye çalışıyor. Olmayan hukuku işletecek olan mahkemelerde görev yapacak savunmaya bu kadar haşın bir biçimde saldırması da o hukuka uygun. Ama bütün bu icraatlarının arkasında derin bir korkunun kokusu da seziyor. AKP'nin OHAL'lerinden biri de bütün davranışlarına yön veren bu korku.

AMERİKA'DA PIŞER BÜYÜK İHTİMAL BİZE DE DÜŞER!

Asıl korkulan dava ise çok uzaklarda, okyanus ötesinde. ABD'de Rıza Sarraf'ın yargılandığı davada Halk Bankası Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla'nın ardından ikinci AKP aktörü de yerini aldı. AKP'li eski bakan Zafer Çağlayan da artık davanın sanığı. AKP açısından işin kötü-

sü, davanın Zafer Çağlayan'ın sanıklığı ile de durmayacağı yönünde verilen işaretler. Mesela AKP'nin Hürriyet temsilcisi Abdulkadir Selvi, Rıza Sarraf operasyonuna ilişkin yazısında, hedefte Erdoğan'ın olduğunu yazdı. Selvi, "ABD, kendini Irma kasırgasının yıkıcı etkilerinden korumaya çalışırken, diğer yandan da Türkiye'yi RezaZarrab kasırgasıyla vurmaya çalışıyor" dedi. Selvi'nin içeriden aktardığı bilgilere göre Çağlayan'a ilişkin alınan tutuklama kararı "Ankara"nın morallerini bozmuş. ABD'de ipler artık Türkiye karşıtı derin güçlerin elindeymiş. Malum kendilerini Türkiye ile özdeşleştirmeyi çok seviyorlar. Demek istediği gerçek hedefin saray olduğu.

Bu nedenle olmalı AKP resmi sözcülerinin yaptıkları açıklamalarla Zafer Çağlayan'ın eylemlerini resmen üstlendi. AKP Genelcumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan da, Zafer Çağlayan'ın Sarraf davasında sanık yapılmasını "Türkiye'ye karşı atılmış bir adımdır" diye değerlendirdi. Bu arada ilk defa çatlak sesler de duyuldu AKP içinden. Star gazetesi yazarı Ahmet Taşgıtiren, "Kol saati ile sembolize olan yolsuzluk dosyalarını,

bu 'milli mesele' ile içimize sindirmemizin istenmesi içimize sinmiyor. 'Çağlayan'ın yükü'nü taşımanın ve tüm siyasi harekete taşıtmanın nasıl bir gerekçesi olabilir ki?" dedi mesela.

Şurası açık: Dava adım adım belli bir plan dahilinde ilerliyor. Çağlayan'ı sanık yapan sürecin diğer Rıza Sarraf dostlarına dokunmaması için de hiçbir engel yok.

Bütün bunlara rağmen Türkiye'de her şey hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam ediyor. Zafer Çağlayan birkaç yıldır yurtdışına çıkamıyor ama tutuklanma korkusundan değil fitaktan! Hatta o kadar ki Rıza Sarraf'ın atları da koşup para kazanmayı sürdürüyor. Sarraf'ın cezaevinde olduğu süre boyunca "Dayım Benim" adlı yarış atından 1 milyon 213 bin lira kazandığı açıklandı ki Türkiye nüfusunun yüzde 99'u için bu büyük bir servet. Ne diyelim at koşar baht kazanır!

Bu arada New York Güney Bölgesi Federal Başsavcılığı'na vekâlet eden Joon H. Kim'in hazırladığı son iddianamede, Rıza Sarraf için daha önce dört suçlamadan istenen 70 yıl hapis cezası, 90 yıla çıkarıldı. New York'ta önceki gün yeniden hâkim karşısına çıkan Rıza Sarraf, eski ekonomi bakanı Zafer Çağlayan'ın da dahil edildiği yeni iddianamedeki suçlamaları da reddetti.

AKP'nin OHAL'i bildik sahnelerle sürüyor yani. Hem her şey ellerinde gibi görünüyor, hem de her şey ellerinden kayıp gidiyor. Bir gün hukuk kendilerine de lazım olduğunda arayacaklar ama bulamayacaklar. Çünkü öldürdüler onun adına ne varsa... ■

şu ki artık ikisinde de adalet yerine sınırsız sorumsuz bir AKP zulüm var.

HUKUK BİTTİ AVUKATA NE GEREK VAR!

AKP'nin bildik OHAL'inin ikinci davası Nuriye ve Semih davası. Bu yazıyı kaleme aldığımız gün iki eğitimci açıklık grevlerinin 190. günündeydi. İlk defa duruşmaya çıkarılacaklardı iki gün sonra. Nuriye ve Semih'in 18 avukatı duruşmaya iki gün kala evleri ve ofisleri basılarak gözaltına

Bu bir Türkiye hikâyesi

ODTÜ'deki orta yol!

Bir yanda rektörden çok bir belediyeyi andıran Kök, diğer yanda bir belediye başkanından çok yağmacı ve istilacı Gökçek... Ortada ise katledilen ODTÜ ormanı... Bu kısa bir Türkiye hikâyesi aslında.

■ BARIŞ İPLİKÇİ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) içinden türlü yol geçirme hayalleri, AKP için yıllardır süregelen bir düş. İlki 2013 yılında yapılan, ODTÜ'nün Batı Bölgesi'nde bulunan devasa bir ormanlık arazinin katline yol açan 1071 Malazgirt Bulvarı, AKP'nin, ülkenin ilerici ve aydınlanmacı bir kurumu olan üniversiteye düzenlediği işgalin ilk adımıydı.

Gökçek, ilk yolun yapıldığı o günlerde, bunun henüz bir başlangıç olduğunu belirtmişti. Başka yol projeleri de ortaya atan ve gözünü Eymir arazisine diken AKP, Erdoğan tarafından atanan ve ODTÜ kamuoyunca da tepkilerle karşılaşan Rektör Verşan Kök ile birlikte bu projeleri hayata geçirme evresinde.

'BİR GECE ANSIZIN GELEBİLİRİZ...'

8 Eylül günü, Ankara Valiliği'nin Erdoğan'dan aldığı talimatla düzenlenen protokol

görüşmesinde İncek yolu ve kampüsün içinden geçecek olan tünel projesinde anlaşma sağlandı. Anlaşmada çeşitli ön koşullar bulunmasına rağmen (ağaçların tespiti, vs.), bu fırsattan ağzı sulanan Gökçek, 9 Eylül gecesi otobüslerce çevik kuvvet, 4 TOMA ve onlarca iş makinesiyle birden araziye işgale başladı.

Bir ay içerisinde bitirilmesinde anlaşılan İncek yolunun projesinin, öğrencilerin Ankara'da olmadığı ve derslerin henüz başlamadığı bir tarihte anlaşmaya bağlanmış olması, hem niyeti hem de korkuyu açık ediyor.

Sonuç olarak; Rektör Kök'ün çok güvendiği protokolde belirtilen 38 m. mesafesi çoğu noktada yüzlerce metre yağma alanına çıktı, iş makinelerinin yolu için de ek ağaç katliamları düzenlendi, üstüne üstlük bu "zaferden" sonra gece görev yapan polisler, orman alanında tepindikleri videolarını sosyal medya kanallarından paylaştılar: Adeta zafer kazanmış bir işgal

SAĞCILIK VE PİYASACILIK KARŞIYA ALINMALI

Basit bir çevre sorunu olmayan, çok ciddi bir ideolojik boyut kazanan ODTÜ ormanları meselesi, memleket meselesi haline gelmiş durumda.

Kamuoyuna mesele bir çevre katliamı olarak yansısı da, olayın sağcılığın ve kapitalizmin talanı olduğunun unutulmaması gerekiyor.

Rektör'ün söz verdiğinin aksine onlarca metre geniş yapılan yolun kenarlarına dikilecek AVM, benzin istasyonları ve plazaların projeleri cepte bekletiliyor. ODTÜ, ilhamını CEO'luktan alan ve öğrencilerin arkasından sürekli iş çeviren bir rektör tarafından yönetilirken, patronlar sermayelerini ODTÜ'ye yığıp kârlarına kâr katabilecekleri için keyif içindeler.

Sağcı Gökçek, orman katliamını bir belediyecilik rekoru olarak duyuruyor. Polisler, katledilen orman arazisinde Ankara havası eşliğinde dans ediyorlar.

Görünen o ki, basit bir çevre sorunu olarak bakılamayacak bu saldırıyla, sağcılığın ve piyasacılığın topyekûn karşıya alınmasıyla mücadele edilebilir hale geliyor.

ODTÜ öğrencileri, bu mücadeleyi bir kamu mücadelesi olarak kodlayarak Ankaralı ve ODTÜ'lü emekçileri bu cepheye çekmeye çalışıyorlar. 2 Ekim'de derslere başlayacak ODTÜ'yü ciddi bir siyasi mücadele dönemi bekliyor.

ordusu sevinci ve düşmanlığıyla. Türkiye sağının geleneksel bir alışkanlığı olan gece ve ansızın gelme ritüeli, ODTÜ'ye de uygulandı.

Rektörlük ise, sonrasında mail ile yaptığı duyuruda çelişkili ifadelerle yer verdi, Valilik sitesinden de yayınlanan protokolün aksine, yolun genişliğine dair farklı hesaplar çıkardı. Sonuç olarak, her ne kadar Rektörlük ODTÜ kamuoyuna zokayı yutturduğunu sansa da gelen tepkiler için öyle olmadığını gösteriyor.

'VERŞAN KÖK ODTÜ'YE REKTÖR OLAMAZ'

2016 Güz döneminde düzenlenen "Rektörlük öğrencilerle buluşuyor" forumunda ortalama bir AKP belediyesi gibi inşaat projelerini öğrencilere sunarak iyi rektörlük örneği sergilemeye çalışan Kök, seçtiği günden beri tepki çeken bir isim. Orman talanı ile birlikte ise artık ODTÜ kamuoyunda daha ciddi tepkiler oluşmakta.

Bugüne kadar öğrencilerle

direkt malleşmesiyle övünen Kök, ODTÜ'deki operasyonla ilgili ilk bilgilendirme mailinin ardından rektörlük mail hesabının cevaplama opsiyonunu kapattı. Öğrenciler ise açtıkları bloglardan ve sosyal medya hesaplarından, rektörlüğü istifaya çağırdılar.

Öğrenci toplulukları, olayın hemen ardından yayınladıkları bildirimlerle, rektörlüğün tutumunu ve belediyenin müdahalesini protesto ettiler.

Belki de en akılda kalan slogan, "Verşan Kök, ODTÜ'ye Rektör Olamaz" oldu. Bu slogan, zamanında, Milliyetçi Cephe hükümetinin ODTÜ'ye atadığı sağcı Hasan Tan için kullanılmıştı.

REKTÖR VE GÖKÇEK'İN BİRLEŞTİĞİ ORTA YOL

ODTÜ gibi bir yerde, bu durumun nasıl meydana geldiği ya da Kök gibi birinin nasıl rektör olabildiği sorulabilir. Kök, atanarak kurumunun başına geldi, ancak "eğer seçilmeden atanırsam, istifa edeceğim" sözlerini ODTÜ'lüler her fırsatta hala hatırlatmaktalar.

Kök yol kararı alınırken hiç zorluk çıkarmadı. Ankara Valisi Ercan Topaca'nın verdiği demeçte olduğu gibi, "Bazı insan 'olmaz' der, bizde Yokuş Ali derler, yokuş yapar. O tür bir şey yok." Bunun nedeni ise rektörlüğün başından beri kamucu bir kaygıdan uzak oluşu. O yüzden, diyebiliriz ki, Rektör'ün hiçbir şekilde kandırılmış olma ihtimali yok. Yani, AKP ile Rektör, bu yolda aklen anlaşılabilir ve imzaları attılar:

"Bir insanın Melih Gökçek'le bir tane bile ortak noktası olması ne acı demeden önce lütfen derin bir nefes alın... Çünkü Rektör Kök yalnız değil bu açıdan. AKP'nin yol ideolojisi sadece ODTÜ rektörünü kapsamıyor. AKP Türkiye'si'nin yolları AKP'nin başka bir açıdan bölüğü bu toplum için bir uzlaşma zemini. Tıpkı laik duyarlılıklara sahip Kök ile yobazlığı tartışılmaz Gökçek'i aynı masaya oturtan yol gibi, AKP'nin yaptığı yollar pek çok cumhuriyetçi ile gericiyi birbirine bağladı. Bir mutabakat zemini oluşturdu..." (Özgür Şen, *soL Haber Portalı*, 11.09.2017) ■

TÜRKİYE KOMÜNİST GENÇLİĞİ'NDEN ODTÜ AÇIKLAMASI

Gökçek üçkağıtçılığa devam ediyor, Rektör öğrencinin arkasından iş çeviriyor!

ODTÜ'den geçmesi planlanan yol konusunda anlaşmak için öğrencilerin kampüste olmadıkları zamanı seçtiler. Bu akşamla birlikte ODTÜ ormanının talanına başlanmış oldu.

Ankara'nın ciğerleri olan ODTÜ ormanının; rantçı, talancı, patron yanlısı Gökçek ve üniversiteyi CEO gibi yönetmeye çalışan bir rektör tarafından önemsenmesi beklenemezdi zaten.

Onlar, sadece gölgesini satacakları zaman ormanları düşlüyorlar.

Patronlar, dünyanın her yerinde çevreyi katlediyorlar. Düşündükleri tek şey olan kârları için, tüm geleceğimizi tehlikeye atıyorlar.

Ülkemiz kapitalizmin pençesinde kaldıkça, tüm üniversitelerimizin sonu, kampüslerinden geçecek otobanlar olacaktır.

Kapitalizmin pençesinde kaldıkça, dünyanın tüm zenginlikleri yok edilmeye mahkûmdur.

Üniversiteleri kurtarmak, ülkemiz patronlardan kurtarılanaya kadar mümkün değildir. O zaman çözüm açıktır: Patronları yenmek için eşitlik ve özgürlük mücadelesinde örgütlenmek...

Üniversitemize saldıran sömürü düzenidir.

Doğayı ve üniversiteyi kurtaracak olan da sosyalizm mücadelesinin ta kendisidir.

O halde çağrımızdır: ODTÜ'lüler, örgütlenmeye!

AKP'NİN ODTÜ DERDİ BASİT BİR ÇEVRE SORUNU DEĞİLDİR

ODTÜ olayının yalnızca rant tarafı yok. AKP'nin ve sağcılığın ülkemizde ODTÜ'yle derin bir hesabı var. Bu hesap, 1958'den beri tutuluyor.

ABD'nin Ortadoğu'daki sömürgelerine teknik eleman yetiştirmek için Sovyetlerin başkenti Moskova'ya çevrilmiş bir silah olarak planlanan ODTÜ, kısa sürede devrimci mücadelenin kalesi oluyor. ODTÜ'nün devrimci kimliği ise iniş ve çıkışlar

yaşadıysa da son tahlilde üniversitenin kimliğini oluşturuyor. Siyasal tarihini sağcı iktidarların oluşturduğu Türkiye'de, devrimci ODTÜ o ya da bu şekilde, hemen hemen her dönemde hedef tahtasına oturtuluyor.

AKP de ülkemizde kamucu ve aydınlanmacı ne nokta varsa saldırmak istiyor. ODTÜ de bunlardan birisi. Bu yüzden, kampüse düzenlenen işgal hareketi, ciddi bir siyasal bağlam da içeriyor.

AKP ORMANLARDAN NE İSTİYOR?

3. Köprü talanı, Cerattepe olayı, her yaz sahillerde çıkan yangınlar, otopark ve AVM'ler için talan edilen parklar... ODTÜ'de gerçekleşenler, AKP'nin ve burjuvazinin, çevreye ne gözle baktığını ortaya seriyor.

Kapitalizm, günümüzde yalnızca talan edileceği alanları düşlediğinde aklına ormanları getiriyor.

Yaşadığımız şey kapitalizmin ve patronların doğaları gereği yapmaları gereken bir şey. Kamunun sağlığı ve geleceği için muhafaza edilmesi ve geliştirilmesi gereken alanlar, kısa sürelerde milyonlar kazandırabilen için bir gecede yerle bir edilebiliyor. ODTÜ'de de kapitalizm, ormanlara olan bakış açısını tane tane

anlatır gibi bizlere gösteriyor.

Rektör Kök de, ideolojik olarak sermaye karşıtlığı olmadan çevrenin savunulamayacağını kanıtlar nitelikte. Çevresinde cumhuriyetçi olarak bilinen Kök'ün çevreye verdiği değer, kapitalizmin ona çizdiği ufuk kadar ileri gidebiliyor.

Bir buçuk parti, bir buçuk gazete düzeni

Basının tarihi çürümenin tarihi

12 Eylül 1980 darbesi her alanda olduğu gibi basın alanında da bir milat. Darbe ile basının yapısı bozuldu, insan malzemesi çürütüldü ve sonunda götürülüp vahşi kapitalizmin eline teslim edildi. AKP eliyle büsbütün el konulup basit bir propaganda aparatına dönüştürülene kadar basının tarihi bu bozulma ve çürümenin tarihi.

■ GÖKÇE GİRESUNLU

12 Eylül 1980 darbesi her alanda olduğu gibi basın alanında da bir milat. Darbe ile basının yapısı bozuldu, insan malzemesi çürütüldü ve sonunda götürülüp vahşi kapitalizmin eline teslim edildi. AKP eliyle büsbütün el konulup basit bir propaganda aparatına dönüştürülene kadar basının tarihi bu bozulma ve çürümenin tarihi.

Bu bozulma ve çürümenin ilki dönüşümü halen sürmekte olan magazinleşme. Hem cunta eliyle, hem de cuntanın has adamı Turgut Özal marifetiyle

yapılan baskı ve yönlendirmeler basını giderek magazinleşmenin kucacağına doğru itti. Başlangıçta baskının bir yan etkisi olan magazinleşme, bugün artık basın dediğimiz yığın doğal yapısal niteliklerinden biri. Evlilik programları, "sabah şekerleri" vb. gibi uç örneklerin tohumu işte o günlerde toprağa atıldı. Yazılı basında daha dramatik bir biçimde sonuçlandı bu magazinleşme olgusu. Cinayet, aldatma, intihar vb. haberlerin yer aldığı üçüncü sayfalarının üzerine çöktü yazılı basın. "Posta" gazetesi o çöküntünün mevcut görünüşü halini. Diğer bütün gazeteler de

bu gazeteye benzerliklerine göre tasnif edilebilir.

Radyo ve televizyon yayınları daha geç ama daha hızlı dönüştü. Bunda bu alandaki devlet tekelinin nispeten daha geç bir zamanda, 1990'lı yıllarda kırılmasının katkısı büyük. 1990'lı yılların hemen başında umulmadık bir anda imkân bulan radyo-televizyon yayıncılığı yola çok hazırlıksız çıktı. Yola çıkış öyküsü tamamen bir Turgut Özal operasyonu olarak başladı. İlk özel televizyonun ortaklarından biri zaten

Özal'ın oğuydu. Asıl ortak olan Uzanlar daha sonra radyo televizyon yayıncılığındaki çılgın büyümenin en bilinen aktörlerinden biri olacaktı. Böylece, "Türkiye'nin ilk özel televizyonu" Star-1 deneme yayınlarına başladı.

1990'lı yıllar yazılı basının içeriğinin büsbütün boşaltıldığı ve gazetelerin bir pazarlama enstrümanı olarak kullanıldığı yıllardı. Tıraş bıçağı, diş macunu, masa örtüsü, balon, uçurtma, deterjan, ekmek, sabun, çöp torbası, margarin

TÜRKİYE'DE MEDYA KİMİN ELİNDE

Aslında Türkiye'de artık bir tek medya patronu var: Saray. Ortalıkta görünen diğerleri sarayın bir tür taşeronu. IPS İletişim Vakfı'nın Medya Sahipliği İzleme Projesi (MOM) sonuçlarına göre en büyük 10 TV şirketinin sahiplerinden yedisinin iktidardaki partiyle siyasi bağı var. Kendisine rehin verilen iki gazete ve iki televizyon kanalı sahibi olan Ethem Sancak, medyaya yalnızca Erdoğan'ı desteklemek için girdiğini söylüyordu. 2013 yılında ise dönemin Başbakanı Erdoğan, Demirören Grubu Milliyet'i aldığı anda, Demirören ailesinin kendisine genel yayın yönetmeni önermesi konusunda talepte bulduklarını övünerek anlatıyordu. Raporda dikkat çekilen iki medya patronu! TRT zaten doğrudan sarayın kontrolünde. Hesapları "ticari sır", ne kadar kamu kaynağı kullandığını bilemiyoruz. Rapora göre hükümet kendi medyasını oluşturmak için TMSF'yi kullanıyor; Türkiye'nin bankacılık sistemini yöneten TMSF, elindeki şirketleri AKP'yi destekleyen iş insanlarına

devrederek, medya sektöründeki büyük kuruluşları değiştirmede önemli rol oynadı.

Raporda üzerinde çalışılan 40 medya kuruluşunun üçte ikisinden fazlasının, inşaat, enerji, madencilik ve turizm gibi alanlarda faaliyet gösteren şirketlere ait olduğu, bu şirketlerin de hükümetle gizlemedikleri ilişkilerine dikkat çekiliyor.

Bir buçuğun "buçuğu" yakın zamana kadar "Doğan Medya" olarak kabul ediliyordu. Ancak bu gurubun gazete ve televizyonları da uzun süredir resmi olmayan kayyumların elinde. Doğan Medya çıkarıldığında geriye kalan basın kuruluşlarının, yani dolaylı olarak sarayın ve AKP'nin yedi gazeteye (Sabah, Türkiye, Takvim, Habertürk, Milliyet, Yeni Şafak, Güneş), dört televizyona (ATV, A Haber, SHOW TV, Star TV, NTV), dört radyoya (A Haber Radyo, Kral FM, NTV Radyo, TGRT FM) ve dört internet sitesine (sabah.com.tr, milliyet.com.tr, haberturk.com,

gazetevatan.com) sahip olduğu ortaya çıkıyor.

Bir buçuk parti ve bir buçuk gazete var artık ülkede. İşte, 12 Eylül'de startı verilen ve adım adım AKP'nin dinci faşizmine ulaşan kısa basın tarihi derin bir yozlaşmanın ve çürümenin tarihi. Düzen çürüdü, çürüme sonucu ortaya çıkan ur düzenin kendisinden büyük artık. Düzene bakanın koca bir ur görmesi ondan.

12 Eylül cuntası siyasal hayatı "iki buçuk parti"ye göre dizayn etmişti. MDP-ANAP-HP şeklinde formüle edilen denklem bugün AKP-CHP-MHP olarak devam ediyor ve bir anlamda küçük sapmalar dışında hayata geçirilmiş bulunuyor. 12 Eylül'ün iki buçuk partili siyasal hayat projesine Özal katkı yaptı, 2,5 gazeteli bir basın-yayın projesi geliştirdi. Her iktidarın kendi yandaş medyasını yaratma arayışı o günlerden bu yana sürüp gidiyor. Bir buçuk parti ve bir buçuk gazete var artık ülkede. İşte, 12 Eylül'de startı verilen ve adım adım AKP'nin dinci faşizmine ulaşan kısa basın tarihi derin bir yozlaşmanın ve çürümenin tarihi. Düzen çürüdü, çürüme sonucu ortaya çıkan ur düzenin kendisinden büyük artık. Düzene bakanın koca bir ur görmesi ondan.

gibi hediyelerin eki olarak satılıyorlardı artık. Görünüşe göre tirajları da bu sayede artıyordu. Ama gelin görün ki gazetelerin toplam tirajı 1960'lı yıllardan beri 3 milyon civarında. Bu arada ülke nüfusunda gerçekleşen artış 1960'lı yılların üç dört katı. Haliyle kişi başına gazete okuma oranı yerlerde sürünüyor.

Bu çürüme, basındaki mülkiyet ilişkilerinde de hızlı bir dönüşümü beraberinde getirdi. Mecrasından sapmış basına işi ve mesleği gazetecilik olmayan patronların girişi hızlandı. Artık basın kuruluşlarının her biri birer holding görünümündeydi. Böylece iktidarlara basın arasında karmaşık ilişkiler de kurulmaya başlandı. Gazetelerinin çıkış amacı "haber vermek" değildi: Siyasal iktidarla iyi ilişkiler kurmak veya patronun ihalelerini takip etmek gibi şeyler ondan önce geliyordu. Bu durumda gazete çalışanlarının kalifiye elemanlardan oluşması da gerekmiyordu. Promosyonun, içeriğin önüne geçmesinin doğal sonucuydu bu.

İKİ BUÇUK MEDYA

12 Eylül cuntası siyasal hayatı "iki buçuk parti"ye göre dizayn etmişti. Biri muhalefet olmak üzere iki büyük parti esas oğlanı oynayacak, bir de nispeten daha küçük bir parti emniyet supabı olarak varlığını

sürdürecekti. MDP-ANAP-HP şeklinde formüle edilen denklem bugün AKP-CHP-MHP olarak devam ediyor ve bir anlamda küçük sapmalar dışında hayata geçirilmiş bulunuyor.

12 Eylül'ün iki buçuk partili siyasal hayat projesine Özal katkı yaptı, 2,5 gazeteli bir basın-yayın projesi geliştirdi. Her iktidarın kendi yandaş medyasını yaratma arayışı o günlerden bu yana sürüp gidiyor. Özal kendini eleştiren medyayı yok etme, kendisine yakın medyayı güçlü kılma çabasındaydı. Asil Nadir ve Güneş gazetesi işte o plan mucibince girdi hayatımıza. Asil Nadir medyaya büyük para akıttı: Güneş'i, Günaydın'ı satın aldı. Ayrıca ülkenin pek çok ilinde "güçlü yerel gazeteler" çıkartmaya soyundu. Matbalar, dağıtım şirketleri kurdu. Transferler havada uçuyor, gazeteciler "oluk-oluk" para kazanıyordu. Güneri Cıvaoglu, Mehmet Barlas, Serdar Turgut gibi tuhaf dejenerer tipler basınımıza o günlerin bakiyesi.

Asil Nadir medyadan turizme, elektronikten havacılığa, matbaacılıktan çikita muz işine pek çok alana hayal edilmesi güç paralar yatırmış, ülkedeki diğer medya patronları için büyük tehdit haline gelmişti. Devrin medya patronları bu büyük ekonomik güce karşı güç birliği yapmak zorunda kaldı. Özal,

ÜLKEDEN MEDYA HALLERİ

-Televizyon pazarında en büyük izleyici payına (yüzde 12.04) hükümet yanlısı Turkuvaz Medya sahip. Doğan Medya pazar payının yüzde 10.82'sini elinde tutuyor. TRT kanalları, televizyonda yüzde 11'lik bir paya sahip. Doğu Medya Grubu'nun payı yüzde 10.15.

- Radyo dinleyicilerinin önemli bir bölümüne (yüzde 21) Doğu Medya Grubu sahip. Radyo sektöründe güçlü olan Power Medya dinleyici paylarının yüzde 15'ine sahip. Devlet dinleyicinin yüzde 11'ini elinde tutuyor. Türkiye'nin en büyük medya grubu, Doğan Medya'nın radyo dinleyicisi payı ise yüzde 10.

- Resmi rakamlara göre, yazılı basın pazarında 4 büyük sahipliğin yüzde 59'luk payıyla yüksek bir yoğunlaşma gözleniyor. Bunlar Doğan yüzde 22, Turkuvaz yüzde 15, Esmedy yüzde 12 ve Estetik Medya yüzde 10.

- Türkiye'deki en büyük iki dağıtım şirketinin, Yaysat (Doğan grubuna ait) ve Turkuvaz'ın sahipleri medya grupları. Bu şirketlerin operasyonları denetlenmiyor.

- 15 Temmuz 2016 darbe girişimini izleyen ilk karar dalgasıyla 16 televizyon ve 23 radyo istasyonu kapatıldı. Eylül 2016'da RTÜK 12 televizyon kanalı ile 11 radyoyu daha kapattı. Bunların çoğu muhalif küçük kuruluşlardı. Böylece tekelleşme yolundaki küçük pürüzler de giderilmiş oldu.

basına çekidüzen vermenin dışında Asil Nadir'i Kıbrıs'ta da bir manivela olarak kullanmaya kalkmış, adada yaşanan sorunu kendi üslubunca çözmeye yeltenmişti. Nadir'in "ipi" işte o günlerde çekildi. Önce Londra'da borsa oyunları sebebiyle tutuklandı. Bir yolunu bulup kaçtı, KKTC'de sürgün hayatı yaşamaya başladı. Nadir'in gazeteleri, otelleri, şirketleri kapanın elinde kaldı.

Bu basında yaşanan ilk "Uzan vakası"ydı. Zaten batan Asil Nadir gemisinden geriye kalanları kapma yarışında da aslan payı Uzanlar'ın olmuştu. Özal'ın kafasındaki "iki buçuk medya" planının bir ayağı da onlardı. Cem Uzan-Ahmet Özal ortaklığının nedeni de bu planda yatıyordu.

Sonrası malum; Cem Uzan o yağmalardan edindiği mülhış servetini politikaya tevîl etmeye kalkışınca onun da ipi çekildi. Mal varlığına, gazete ve televizyonlarına el konuldu. Şimdi Tayyip Erdoğan'ın "bir buçuk medya" planı yürürlükte. Cem Uzan'ın el konulan gazete ve televizyonları da o bir buçuğun birinin içinde, yandaş patronların elinde.

ERDOĞAN'IN FEDAİSİ MEDYA PATRONU OLDU

Tayyip Erdoğan daha kestirme bir yol izledi medyanın şekillendirilmesinde. Önce bir kısmını kamu bankalarından verilen kredilerle yandaş patronlara satın aldırdı. Sonra geri kalanına da TMSF marifetiyle ey koydu ve ihalesiz duyurusuz yandaşlara aktardı. Ethem Sancak bunlardan biriydi. Bir gecede medya patronu olmuştu. Geçtiğimiz aylarda

Sancak'ın ani bir kararla sahibi olduğu Star, Akşam ve Güneş gazeteleri ile 24 ve 360 televizyonlarını elinde bulunduran Es Medya'yı Hasan Yeşiladağ adlı birine sattığı açıklandı. Star TV, Özal ve Uzan'lar tarafından kurulmuştu. Akşam, Güneş ve 360 TV TMSF tarafından Çukurova gurubunun elinden zorla alınmıştı. Gurubun elinde AKP döneminde kurulmuş sadece 24 TV vardı.

Hasan Yeşiladağ ismi ilk duyulduğunda şaşkınlık yaratı. Ne iş adamı, ne de gazete patronu olarak meşhur değildi. Ama sırrı kısa sürede ortaya çıktı; Es Medya'nın yeni sahibi, Recep Tayyip Erdoğan'ın bir süre kaldığı Pınarhisar Cezaevi'nden arkadaşıydı. Erdoğan hakkında verilen hapis cezasının ardından bilerek suç işleyerek ondan önce Pınarhisar Cezaevi'ne giren Hasan Yeşiladağ, Erdoğan'ı cezaevinde bizzat karşılaşmış ve 4 ay boyunca bütün görüşmelerini düzenlemişti.

Yeni nesil medya patronu Hasan Yeşiladağ aslen Rizeli. "Civangate" skandalına imza atan, dönemin Emlakbank Genel Müdürü Engin Civan'ın kız kardeşi ile evli. İddialara göre vakti zamanında Abdullah Çatlı'nın adamı. Ülke içinde ve dışında cezaevi tecrübeleri var. Kısa süre kalacağı cezaevini Tayyip Erdoğan'a göre düzenleme görevi işte bu adama düşmüş. O gelmeden önce cezaevindeki mahkûmlar başka cezaevlerine nakledilmiş, cezaevi baştan aşağı yeniden tefriş edilmiş. Yerlere halılar serilmiş, pencerelere perdeler asılmış, her türlü konfor sağlanmış.

İşte size yeni nesil medya patronu! ■

AKP ava giderken avlandı mı?

PKK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa Karasu ikisi üst düzey, ikisi bölge sorumlusu olmak üzere 20 MİT elemanının ellerinde olduğunu açıkladı. Eğer bütün bu bilgiler doğruysa Suriye'de ve Irak'ta hızla irtifa kaybeden AKP iktidarının uluslararası ve bölgesel kuşatmanın iç politikadaki yansımalarını kırmak için elinde kalan tek kozda da zorlanacağı tahmin edilebilir.

Ağustos ayının son günleri... Türk devleti, ani bir kararla Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) Türkiye temsilcisi Behroz Galali'yi sınır dışı etti. Galali'ye kapının gösterildiği saatlerde yetkililer Kuzey Irak'ta KYB'den bir heyetle görüşme halindeydi. Görüşmenin ardından herhangi bir açıklama yapılmadı. 15 yıldır Türkiye'de görev yapan Galali'nin sınır dışı edilmesi kararına "Türkiye ile KYB arasında yaşanan sorunlar" gerekçe gösterildi. Bu sorunların bağımsızlık referandumundan kaynaklandığı sanılıyordu ancak zaman ilerledikçe o sorunların bambaşka sorunlar olduğu ortaya çıkmaya başladı.

Ankara'nın bu sert tepkisinin bazı MİT görevlilerinin PKK tarafından alıkonulması olduğu dedikoduları da işte o görüşmenin ardından yayılmaya başladı. Zaten KYB'den yapılan açıklamalarda da bu iddiaya yer verilmişti. KYB'nin Politbüro üyesi Sadi Ahmed Pirê, sınır dışı kararına tepki gösterdiği açıklamasında,

"Türkiye'nin Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) KYB'nin kontrolünde olan bir bölgede başarısız bir operasyon gerçekleştiremiyor. Boşa çıkan operasyonda MİT üyeleri kaçırılıyor. Bu olayın hemen ardından Ankara, temsilcimizi sınır dışı ediyor" demişti.

Sonra olay başka kaynaklarca da doğrulandı. Ortadoğu'ya yönelik haber ve yorumlarıyla bilinen Al-Monitor, olay hakkında bilgi sahibi olan kaynaklarla görüşerek yaptığı haberde, MİT görevlilerinin kaçırılarak alıkonulmasına ilişkin birçok ayrıntıya yer verdi. 2015 yılında MİT, PKK yöneticisi Cemil Bayık'ın yakın çevresine sız-

maya çalışmış, bunun üzerine PKK, Bayık'ın bir korumasını yem olarak kullanmaya karar vermişti. MİT bu yemi yutmuş ve PKK tarafından yakalanıp kaçırılmıştı. Bayık'ı kaçırmak veya öldürmek Erdoğan için büyük bir istihbarat başarısı olacaktı ancak ava giderken avlanmışlardı.

İddia o ki PKK bu operasyonu videoya da aldı. Kandil yolunda KYB'nin bir sürü kontrol noktası vardı ama PKK'liler MİT görevlilerini bir şekilde buradan geçirmeyi başararak Kandil'e ulaştırdı. PKK, istihbaratçıları hemen sorgulamaya başladı.

Ankara, bu olayın üzerine KYB'nin devreye girmesini rica etti. KYB en az iki kez heyetler göndererek, MİT'çilerin serbest bırakılması için PKK'yi ikna etmeye çalıştı ancak PKK bu talepleri reddetti. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 23 Ağustos'ta Erbil'e giderek KYB'den bir heyetle görüşmesinin sebebi işte o krizdi.

Olayla ilgili bilgi sahibi olan iki kaynağın Al-Monitor'a aktardığına göre Ankara Tahran'dan da yardım istedi. Bunun üzerine İranlı bir heyet PKK sorumlularıyla görüştü ama onlar da eli boş döndü.

PKK: İKİSİ ÜST DÜZEY 20 MİT MENSUBU ELİMİZDE

PKK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa Karasu ise ikisi üst düzey, ikisi bölge sorumlusu olmak üzere 20 kişinin ellerinde olduğunu

açıkladı. Eğer bütün bu bilgiler doğruysa AKP iktidarının büyük iddialarla çıktığı dış politika yolculuğundaki son ve büyük fiyasko bu olabilir. Büyük devlet söylemleri bir yana PKK'ye kaptırılan MİT'çiler altından kalkılması zor bir skandal. Buna ek olarak Suriye'de ve Irak'ta hızla irtifa kaybeden AKP iktidarının uluslararası ve bölgesel kuşatmanın iç politikadaki yansımalarını kırmak için elinde kalan tek koz konusunda da işinin hiç kolay olmadığı anlaşılıyor.

Ankara'nın bölgedeki hareket kabiliyetinin sınırlarını da gösteren bu operasyonunun vahim sonuçlarının kamuoyuna yansımaması için Barzani ve İran'ı devreye sokma çabaları da sonuçsuz kalmış görünüyor.

CHP, 23 Ağustos'ta gündeme gelen "PKK, MİT'in suikast timini yakalayıp kaçırdı" iddiasına ilişkin iddiaları Başbakan Binali Yıldırım'a sordu. AKP ve MİT ise sessizliğini koruyor.

Bu arada MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın PKK'nın elinde bulunan iki MİT personelinin serbest bırakılmasına dönük faaliyetlerde bulunmak için Kuzey Irak'a gideceği iddia edildi. Fidan, MİT personelinin serbest bırakılmasının yanı sıra, Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin 25 Eylül'de gerçekleştireceği referandumun ertelenmesi konusunu da ele alacak.

İddialara göre, PKK MİT görevlilerini Kandil'e düzenlenecek bir saldırıya karşı "sigorta" olarak kullanmak için tutuyor olabilir. Ama her halükârda AKP zorda ve etrafındaki çember her geçen gün biraz daha daralıyor. ■

Bir sorun var Trump'tan derin

Göreve geldikten sonra neredeyse tüm başlıklarda geri adım atmak zorunda kalan Trump yönetimi, bir yılını doldurmadan ciddi anlamda kan kaybetti ve Trump'ın yola çıktığı isimlerin büyük bölümü kısa sürede tasfiye edildi. Trump ile birlikte açılan tartışmalar, ABD'nin zayıflıklarını herkesin gözünün önüne koyuyor. Bu sebeple ABD'nin yönetilememe sorunu Trump'ın kişiliğinden çok daha derinlerde.

■ TULGA BUĞRA IŞIK

ABD Başkanı Donald Trump, başkanlık seçimleri sırasında diğer adaylardan ayrılarak dış politika ve ekonomi politikası başta olmak üzere pek çok başlıkta "özgün" politikalar savunuyordu. Kendisinin "kurulu düzene karşı mücadele verdiğini" söyleyen Trump'ın adaylığı başlangıçta ciddiye dahi alınmıyordu. NATO karşıtı açıklamalarda bulunan Trump, Rusya ile yakın ilişki kurmayı vadeliyor, Çin'e karşı ticaret savaşı yürüteceğini söyleyerek, İran ve Küba'yla "normalleşme" politikasından geri adım atacağını bildiriyordu. ABD'yi yeniden "imalat ekonomisi" haline getirmek isteyen Trump, bu sebeple Meksika ile ticaret anlaşmalarından çekileceğini öne sürüyordu.

Göreve geldikten sonra neredeyse tüm başlıklarda geri adım atmak zorunda kalan

Trump yönetimi, bir yılını doldurmadan ciddi anlamda kan kaybetti ve Trump'ın yola çıktığı isimlerin büyük bölümü kısa sürede tasfiye edildi. Giderek tutarsızlaşan yönetim, bir yandan da Rusya soruşturmasının gölgesi altında adım atamaz hale geldi. "Yerleşik düzene" teslim olsa da, Trump'ın kendisi hala ABD'nin geleneksel yönetimi tarafından istenmiyor. ABD'nin yönetilememe sorunuysa Trump ve kişiliğinin çok ötesinde.

YÖNETİMİNİN 'İLK GÜNAHI'

İstifaya zorlanan isimlerden, eski Beyaz Saray baş stratejisti Steve Bannon, Trump

yönetiminin göreve başladığı ilk 48 saat içerisinde temel bir karar vermesi gerektiğini söylüyor. Bannon'a göre bu süre içerisinde hükümet kurmak için "kurulu düzenden" isimlere ihtiyaç duyuluyor ve göreve gelinir gelinmez "bataklığı kurutma" yaklaşımından vazgeçilerek ABD'nin geleneksel düzeni benimseniyor. Bannon bunu Trump yönetiminin "ilk günahı" olarak tanımlıyor.

Görevden alındığında "bizim savaştığımız ve kazandığımız Trump başkanlığı sona erdi" diyerek tepki gösteren Bannon, henüz seçimler sırasında bunun tersinin olamayacağını biliyor olmalı. Çünkü aynı Bannon, Trump'ı soruşturan FBI Direktörü James Comey'nin görevden alınmasını "modern siyasi tarihin en büyük hatası" olarak tanımlıyor. Washington'ın "kişiler değil kurumlar kenti" olduğunu söyleyen Bannon, Adalet Bakanlığı ve FBI'nin "kurumsal mantıkla" hareket ettiğini ve kişilerin görevden alınmasıyla bunun değiştirilemeyeceğini ifade ediyor. Bu durumda Bannon, ABD Başkanlığı'nın da "kurumsal bir mantığı" olduğunu biliyor olamaz.

ABD'NİN YÖNETİLEMEME SORUNU

Trump'ın dış politikada "Rusya'yla yakınlaşarak İran'ı yalnızlaştırma", "Çin'le ticaret savaşına girerek imalat ekonomisine dönme", "Avrupa'yı koruma politikasından geri adım atarak NATO harcamalarını azaltma" gibi projeleri, özünde ABD'nin küresel sorunlarını çözmeyi hedefliyordu. Ancak bu stratejilerin hiçbirinin

gerçekliği olmadığı kısa sürede ortaya çıktı. Kore meselesi üzerinden Çin'le yakınlaşan Trump, NATO'nun gerekliliği konusunda - Rusya soruşturmasının da "aydınlatıcı" etkisiyle - "bilgilendirildikten" sonra "güçlü Doğu Avrupa" politikasını benimsedi. Ortadoğu'da İran ile köprüleri atamayacağını da gören Trump yönetimi, Suudi Arabistan-İsrail eksenini güçlendirme alternatifine yöneldi.

Sorun bunların hiçbirinin ABD'nin sorunlarını çözmesinde yatıyor. Ortadoğu'da İran etkisinin bu yolla kırılmayacağı, Rusya'yı NATO ile kuşatmanın ABD için çok maliyetli olduğu ve bir sonuç vermediği, ABD'nin Çin ile imalat konusunda yarışamayacağı ve Güney Çin Denizi'nde elinin giderek güçlendiği... Bunların hepsi ABD yönetiminin "geleneksel" kanadı tarafından da kuşkusuz biliniyordu. Bu başlıkların ABD için giderek daha gerçek sorunlar haline geldiği ve ABD'yi zor durumda bıraktığı da tartışma konusu değil, fakat verili durumu değiştirmek için yapılan iradi müdahaleler ABD'nin elini daha da zayıflatıyor. İsrail'in güçlendirilmesi İran ekseninin Ortadoğu'daki meşruiyetini artırıyor, Latin Amerika'ya sağ müdahale, kıtaya emperyalizmin yıkıcılığını hatırlatıyor, "ticaret savaşı" Çin'den çok ABD'ye zarar veriyor. Üstelik Trump ile birlikte açılan tartışmalar, ABD'nin zayıflıklarını herkesin gözünün önüne koyuyor. Bu sebeple ABD'nin yönetilememe sorunu Trump'ın kişiliğinden çok daha derinlerde. Örneğin Trump'ı sığınmacı karşıtı politikaları sebebiyle eleştiren liberaller, ABD'nin içeride istihdam yaratma kapasitesinin sonuna gelindiğini ve sığınmacıları kabul etmenin büyük risklerini bilmiyor olamaz.

ABD'nin nasıl yönetileceğine ve yeni küresel konumuna dair tartışmaları sürerken, zaten "kurulu düzen" ile barışmış, onun tehditleriyle adım atan fakat onun parçasıymış gibi görülmeyen bir Trump, kuşkusuz sermaye için pek çok açıdan olası alternatiflerinden çok daha kullanışlı. ■

Gericilik ve şeytanın müziği

Büyük besteci Beethoven'in çağdaşı, kilise müziği bestecisi ve orgcu olan Samuel Wesley, Avrupa'da büyük bir toplumsal kırılma yaşanırken Beethoven ve diğer devrimci müzisyenleri kastederek "nasıl oluyor da en iyi ezgiler şeytandan çıkıyor" diye sormuştu. Gericilik, tarih boyu ilericaliği sapkınlıkla, dinsizlikle suçladı. Varsın sermaye düzeninden beslenen gericilik ülkemizin tüm ilerici kazanımlarına bayrak açmış olsun, ve böylece saflar netleşsin.

■ ULAŞ ÖZER

Geçtiğimiz günlerde Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan açıklama ile mevcut müfredatların "yenilik ve gelişmeler doğrultusunda çağın gerekliliklerini, ferdin ve toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde" yenilendiği duyuruldu. Bu kapsamda "yenilenen" müzik eğitimcilerinin yaptığı açıklamalar, gerekse sosyal medyada verilen tepkilerle gündeme geldi.

Söz konusu müfredat değişikliğinin kimler tarafından yapıldığı ve bu değişikliklerin hangi kaynaklara dayandırıldığı ise belirsiz. Programda buna dair ne bir isim ne de bir kaynak yer alıyor. "Yenilenmiş" programda en çok dikkat çeken ve tepkiye neden olan unsurların başında dinselleşme geliyor. Din vurgusunun sıklıkla yapıldığı programda "Tekbir ve Salât-ı Ümmiye(Itri)'nin doğru şekilde seslendirilmesi sağlanmalıdır" gibi ifadelere yer veriliyor ve öğretmenlerden, derslerde milli, dinî ve manevi değerleri konu alan örnekler kullanmaları isteniyor.

Programda şekilsel olarak çoksesliliğe yer verilse de içerikte çoksesli müzik öğretimi yer almıyor. Örneğin lise düzeyine gelmiş öğrencilerden beklenen sadece çoksesli müziği diğerlerinden ayırt etmesi. Önceki programda "düzeyine uygun çoksesli şarkılar ve kanonlar"ı seslendirmesi istenen öğrencilerden, yeni programda mehter ve dinî müzikleri icra etmesi bekleniyor.

Yine önceki programda yer alan "Türk müziği kültürüne

felsefesi ve eserleriyle katkıda bulunmuş; Âşık Veysel, Mahsunî Şerif ve Neşet Ertaş vb. şahsiyetler vurgulanmalıdır" açıklamasında artık Mahsunî Şerif ve Neşet Ertaş isimleri yer almıyor. İdil Biret, Suna Kan, Rengim Gökmen, Güner Aykal, Cem Mansur, İnci Özdil ve Cihat Aşkın gibi isimlerin yerini, "Sultan II. Mahmud Han, Sultan Abdülmecit Han, Sultan Abdülaziz Han ve Sultan V. Murad Han gibi 19. yüzyılın musikişinas Osmanlı padişahları" almış. Öğrencilerden söz konusu şahsiyetlerin eserlerini, yorumculuklarını ve fikirlerini bilmeleri bekleniyor.

Müzik eğitiminin temel

direklerinden biri olan çalgı öğretimine ise "gerek duyulmamış".

Yukarıda sıralananlar, söz konusu değişikliklerden sadece birkaçı. Ne var ki bu değişikliği, AKP'nin sanat ve müzik alanına yaptığı müdahalelerle birlikte değerlendirmek gerekiyor.

AKP, iktidarı boyunca sanatçılarla pek çok başlıkta gerilim yaşadı. Yıkılan heykeller, devlet koro ve orkestralarının programdan çıkarılan adeta yasaklanan eserleri, sanatçılara ve onların eserlerine yapılan saldırılar, müzisyen ve müzik eğitimcisi yetiştiren kurumların programlarına fiili

durum üzerinden yapılan gerici müdahaleler... Bir tarafta bunlar olurken diğer tarafta AKP, kendi yandaş "sanatçılara" rant kapıları açmayı, kendi atadığı yöneticiler eliyle sanat ve müzik kurumlarını dinselleştirip piyasalaştırmayı, hatta kendi iktidarı döneminde kurulan sanat fakülteleri ve üniversitelerle övünmeyi sürdürüyor.

AKP'nin bu gerici değişim-dönüşüm hamleleri toplumun aydınlanmacı kesiminin sinir uçlarına dokunduğça toplumda biriken öfke de artıyor. Zaman zaman patlak da veriyor. AKP, bu toplumsal dönüşümü tamamlayabilmek için kendi gerici "kültürünü" oluşturmayı ve yaygınlaştırmayı bir koşul olarak görüyor. Söz konusu müfredat değişikliğini AKP'nin tüm gerici politikalarından ayrı düşünmek olanaksız. İşte tam da bu nedenle programın "olumlu ve olumsuz yönlerini" ayıklamaya çalışmak değil ikirciksiz ve bir bütün olarak gericiliğin, piyasacılığın karşısına örgütlü biçimde dikilmek gerekiyor.

Gericilik tarih boyu, insanlığın ve onun toplumsal gelişiminin karşısına kendi ürettiği ideoloji, felsefe ve sanatla çıkmayı dener. Ne var ki insanlığın tarihsel gelişimi içinde her gerici dayatma er ya da geç toplumun biriken devrimci öfkesiyle karşılaştı. Bugün, ürettiği tüm gericilikle sermaye düzeni, insanlığın tarihsel gelişiminin önünde büyük bir engele dönüşmüş durumda.

Büyük besteci Beethoven'in çağdaşı, kilise müziği bestecisi ve orgcu olan Samuel Wesley, Avrupa'da büyük bir toplumsal kırılma yaşanırken Beethoven ve diğer devrimci müzisyenleri kastederek "nasıl oluyor da en iyi ezgiler şeytandan çıkıyor" diye sormuştu. Gericilik, tarih boyu ilericaliği sapkınlıkla, dinsizlikle suçladı. Varsın sermaye düzeninden beslenen gericilik ülkemizin tüm ilerici kazanımlarına bayrak açmış olsun ve böylece saflar netleşsin... Yeter ki örgütlenelim ve bu düzenin yarattığı her türlü yağmanın ve gericiliğin karşısında durma cesareti gösterelim! ■

Öte dünyaya gerek yok al sana cehennem!

Bu süreç nasıl sonlanır, bunu güncel siyasal olaylarla tartışmak artık gerçekçi de değil doğru da! Sanırım sıkışan toplum tepki vermeye başlayacak. Önemli olan meydana boş bulan liberal kanaat önderleri(!) ile karışmadan yolu bulmak. Sosyalizm şart... Demek ki neymiş; boyun eğme!

■ ENVER AYSEVER

Seriatın ayak seslerini yeni işitenler bu süreçte biraz şaşkın; lâkin liberal savrulma yaşamamış olan öngörülü çevreler için beklenen sona yaklaşıldı. Tarih bilimine uzak bile olsanız öngörebileceğiniz gidışatın bugün kapkaranlık dip noktayla sonuçlanmasının en büyük sorumlusu, adına kanaat önderi(!) denen kerameti kendinden menkul tiplerdir dersek haksızlık yapmış olmayız.

Şimdi muhalif oldular! Oldular da bir türlü huylarından vazgeçmeden ve utanmadan vaazlarına devam ediyorlar. Anlamadıkları şu; siyasal İslamcıdan ne dost olur, ne demokrat. Hoş liberaller daha tekinsiz o ayrı. Diyeceğim geçen gün yazdım BirGün'de, "Laiklik yoksa rezillik var!"

Hürriyet gazetesinde Melis Alphan bir yazı yazdı, içinde ne dendğine bakmadan saldırma-ya başladı ahali. Vaziyeti idare etmeyi ilke edinen sade suya tirit muhalifler de bindirdi bir yandan. Esasen yine başrollerde Nuray Mert, Nilüfer Göle geleneği vardı. Herhangi bir meseleyi ilkesel olarak tartış-tırmak istemeyen bir çevre var.

Üstelik şimdi bunlar maske takarak dolanıyor. Siyasal İslamcı olarak "adalet" aramaya çıkıyorlar, adaletten aynı şeyi alamadığımız için iş sonunda Said-i Nursi güzellemesine geliyor. Dedim ya, "Laiklik yoksa rezillik var!"

'KAHRIMDAN ÖLÜYORUM AMA FİKİRLERİM İKTİDARDA'

Şerif Mardin tartışmasının kimler arasında, hangi dilde sürdüğüne bakınca esasen ayılmak gerekir, ama o da olmuyor. Sosyal bilimci ile falcı arasında fark vardır. Biri verilere bakar, öteki sallar. Ha bazen falcılar daha başarılı olduğu örnekleri de görüyoruz. Mardin, üretim merkezi ABD olan tezleri yeniden pişirip, "bizim vesayet düzeninin" yıkılması gerektiğine yönelik liberaller tezler savundu, eh pek de alkış aldı. Sonuç ne oldu; ağzından salyalar akararak tepinen muhtemelen hasta bir emekli vaiz devleti ele geçirdi. Adam şimdi Pensilvanya'da kahrından ölüyor; "Ben burada terörist olarak bulunuyorum ama fikirlerim iktidarda" diye diye... 12 Eylül faşistleri de öyle demedi mi, bu da bir gelenek işte...

Sanki günlük yaşam olağan biçimde sürer gibi davranan siyasilerin haline de gülsek mi, ağlasak mı? Ortada hukuk yoksa doğası gereği adalet de yok, e ortada adalet kalmayınca da devlet yok ve nihayetinde de demokrasi yok. İnce işçilik sürüyor. Magazin konusu olan Murat Başoğlu ve ağabeyinin kızı davası iyi irdelenmeli. Geçen gün ODATV'de haberi vardı, bu insanlar için bir dava açıldı da, buna uygun bir kanun yok. Yani ensest ilişki bizim hukukumuzda suç olarak tarif edilmemiş. Onun yerine "hayâsız davranış" türü bir tarif yapılmış. Yani bu ne demek? El ele tutuşan sevgililer, deniz kenarında öpüşen âşıkalar falan toplanacak ve mahkeme karşısına çıkarılacak. Olmaz demeyin, olacak... OHAL bu be!

LİBERAL TEHLİKE

Liberalleri fazla önemsiyormun dedi bir dostum. Önemsemiyorum, tehlikeli buluyorum. Bir düşüncenin derinleşmesine tahammülü olmayan, post-modern gevezelik çağının bu yazan çizen tayfası, sürekli değerleri örseliyor, bu durum toplumu hızla etkisi altına alıyor. Müfredatın bu biçimde ortaya çıkmasında payları büyük... Liberallerin "tarihin sonu" tantanası tüm dünyada bir salgına yol açtı; milliyetçilik, mezhepçilik, dincilik kılıktan kılığa girerek her yanda iktidar oldu. Dünya koca bir hapishane, çıldırtıcı bir cehennemdir artık.

Saraya sadakatin liyakatin yerini aldığı şu günlerde yaşadıklarımıza bir bakın. Mesela Hulusi Akar örneği... Kendimden alıntı yapayım, geçen gün yazmıştım:

"Devletin dini, mezhebi, imanı olur mu? Kamusal sorumluluğu olan insanlar, herkese hizmet verdiklerini unutamaz. Orduda herkes var: Laz, Çerkes, Kürt, Türk, Alevi, Sünni, Ermeni, Musevi... Eşinin ifadesi sıkıntılıydı zaten. Sanırım eş dost içine çıktıklarında bakışlardan anlıyorlardır nasıl algılandıklarını. Anlatırlar; emekli olduktan sonra Büyükanıt bir askeri orduvinde yemeğe gider, bir kişi de selam vermez. Aynısı şu pişmemiş ete soğan doğramayan Hilmi Özkök için de geçerlidir. Diyeceğim; laiklik yoksa rezillik var!"

Anayasa Mahkemesi Başkanı RTE'nin önünde eğildi. Ardından da Danıştay Başkanı Zerrin Güngör "Yargı, hiç bu kadar tarafsız ve bağımsız olmamıştı" diye buyurdu. Düğmesiz cübbelerin iliklendiği günlerden geçiyoruz. Bana kalırsa AİHM Türkiye'den gelen her başvuruyu hiçbir kuşkuya yer bırakmadan kabul etmeli ve davaları görmelidir. Tüm başvurular için ortak kanıt edinilmiştir. Yargı doğrudan saraya bağlıdır ve burada adil yargılanma olasılığı yoktur. Hangi hâkim, savcı vicdanı, aldığı eğitim ve etik ölçülerle dava görebilir? Güçler kardeşliği ortada işte. Din soslu yargı çağıdır bunun adı. Mahkeme ve binalar modern görümlü, içi saltanat günlerinden kalma. Laiklik yoksa rezillik var!"

Bu süreç nasıl sonlanır, bunu güncel siyasal olaylarla tartışmak artık gerçekçi de değil doğru da! Sanırım sıkışan toplum tepki vermeye başlayacak. Önemli olan meydana boş bulan liberal kanaat önderleri(!) ile karışmadan yolu bulmak. Sosyalizm şart... Demek ki neymiş; boyun eğme! ■

Arka-daşlar ve Mevki-daşlar

Mevkilerin eşit olması için ülkelerin her şeyiyle, politik, ekonomik gelişmişlikleriyle, dünyaya bakışları ve uygulamalarıyla eşit olması gerekir. Önünde ceket iliklediğiniz, talimat aldığınız, iki dakikalık görüşme için AB koridorlarında saatlerce volta atıp beklediğiniz insanlarla hiçbir anlamda -daş olamazsınız. O yüzden hiç zorlamayın dili ve zihinleri. İtiraz noktamız tam olarak budur.

■ AYŞEGÜL ÇAKAN

Geçen gün bir arkadaşım annesinin yakınmasını aktardı bana: "İzan deyince Uzan anlıyorlar!"

Seksenli yaşlardaki bu annemizin yakındığı şey, Türkçeye yabancı bir dilden girmiş ancak yıllar içinde kendine dilde yer bulup yaygın olarak kullanılmış bir sözcüğün artık anlaşılmaz oluşuydu.

Belki "Uzan" lafı daha çok yer etmişti zihinlerde, belki de bu iletişim çağında bütün kültürel etkinliği sosyal medya hesapları üzerinden gündemi takip etmeye çalışmak olan yeni(!) tür insanların "izan" sözcüğüne hiç rastlamamış bulunmasıydı bunun nedeni. (Gerçekten rastlamamış olabilirler mi?) Her ne olursa olsun, böylece anladık ki izan kalmamış akıllarda,

fikirlerde ve söylemde.

Söze ortadan başladık. Bu yazının müsebbibi olan arkadaşımın yakınması ise "mevkidaş" sözcüğüyle ilgiliydi. Böyle bir sözcük olmadığını, olamayacağını söylüyor, kullanımına itiraz ediyordu. Bir makam ya da konum belirten "mevki" Arapça, -daş eki ise Türkçe. Böyle birbirine uymaz gibi görünen sözcük ve ekleri birleştirerek oluşturduğumuz sözler yok mu, var. "Derhal" örneğin, der Farsça, hal Arapça. İkisini bir araya getirip derhal diye bir sözcük yapmışız. Bir dönem lazımmış demek, bir ihtiyacı karşılamış olmalı ki üretilmiş.

Mevkidaş da bu kapsamda değerlendirilebilir ama ben de arkadaşımınla hemfikirim.

Bu sözün kullanılmasına

ben de karşıyım, yalnız benim itirazım lingüistik değil politik. Fakat bunu açmadan önce Türkçedeki -daş ekini biraz incelemekte fayda var.

Bilirsiniz, Türkçe köklü bir dildir. Geçmiş epey eskilere dayanır. Türkçenin günümüze ulaşabilmiş ilk yazılı eserlerinde -daş ekiyle yapılmış birçok sözcükle karşılaşırız: Arka-daş, karın-daş, yol-daş, kol-daş, er-deş gibi. Koldaş aynı işi yapanlar, birlikte çalışanlar, erdeş ise silah arkadaşı anlamında.

Sonraki dönemlerde yabancı dillerden alınan sözcüklerin sonuna da getirilmiş aynı ek: Sır-daş, meslek-taş gibi. Demek ki yabancı dillerden aldığımız sözcüklere -daş eklemek eski bir alışkanlığımız.

İşin politik yönüne gelsek: Görüldüğü üzere -daş eki aynılık anlamı vermek üzere sözcüklerin sonuna eklenmiş. Bir eşitliği, aynı konumda olma durumunu ifade etmek için bu eke ihtiyaç duyulmuş. Mevkidaş sözcüğü de böyle bir ihtiyaçtan doğmuştur. Örneğin iki ülke dışişleri bakanları buluşuyor, biri "dışişleri bakanı" olarak yer alıyor haber bültenlerinde, diğer ülke bakanı "mevkidaş" oluveriyor. Ya da birincisi "mevkidaşı ile" buluşmuş oluyor. Şimdi böyle basit gibi görünen sözcük oyunlarına dikkat buyurulsun. Bu söylemde kim kimin mevkidaşı? Biri anlı şanlı,

daha bir haşmetli, devletli, şöyle kulak dolduran bir unvanla dışişleri bakanı, öbürü de "Eh

işte, değil ama kibarlığımızdan söylüyoruz; bizimkiyle hasbelkader aynı işi yapan insan" anlayışıyla sunuluyor; zihinlere yerleştirilmeye çalışılanın ne olduğunu söylemeye sanırım gerek yok.

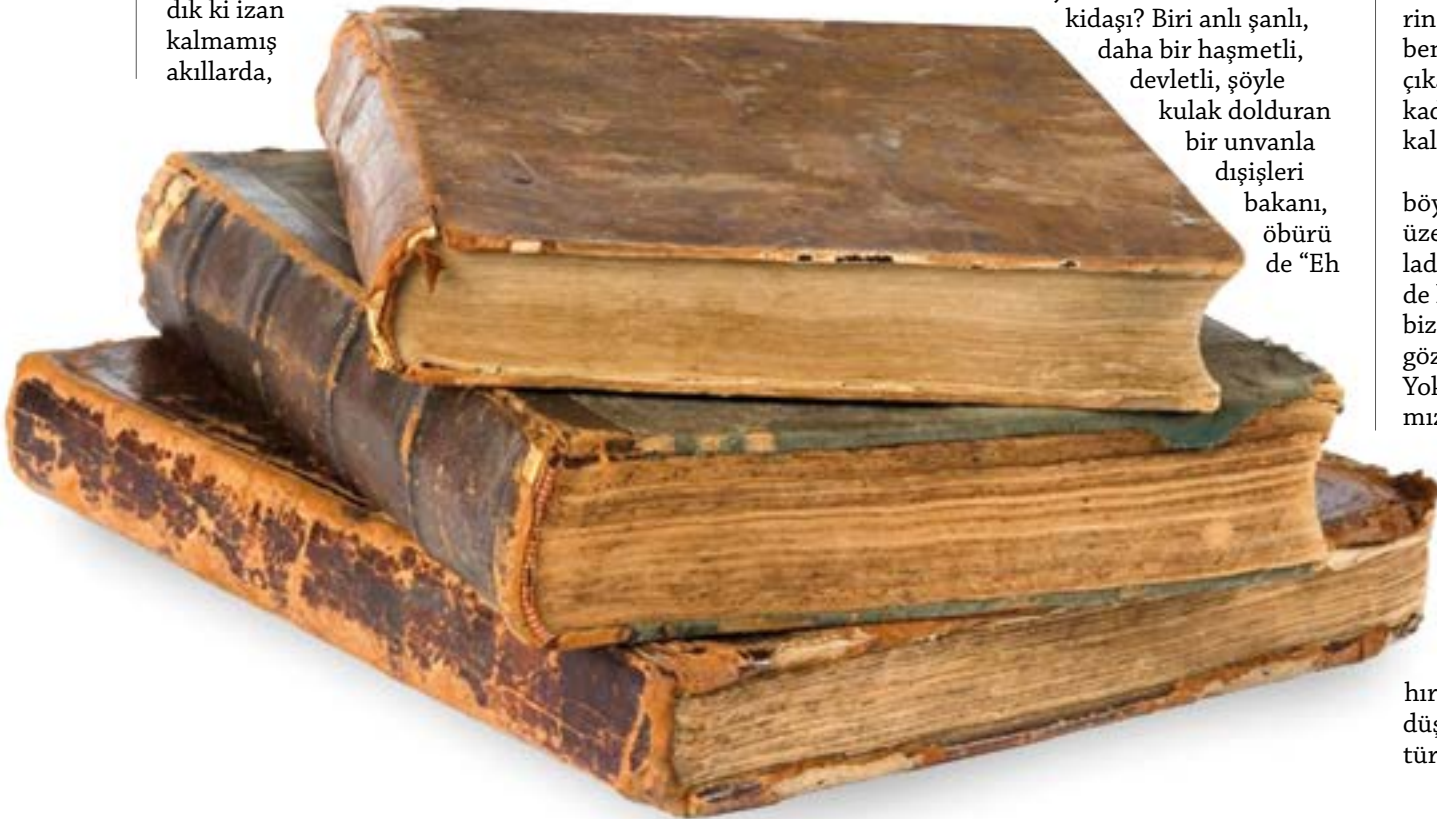
Bizim güzelim -daş eki, burada politik ama ucuz bir uyanıklıkla, hinoğluluğunun aklından çıkma bir amaç uğruna düpedüz harcanyor. Yalnız unuttukları bir şey var. Hangi "mevki"de olursa olsun insanların konumu sözcüklerle eşitlenemez. Eşit olmayanlar arasındaki o büyük eşitsizlik böyle sözcük oyunları ile örtülemez.

Mevkilerin eşit olması için ülkelerin her şeyiyle, politik, ekonomik gelişmişlikleriyle, dünyaya bakışları ve uygulamalarıyla eşit olması gerekir. Önünde ceket iliklediğiniz, talimat aldığınız, iki dakikalık görüşme için AB koridorlarında saatlerce volta atıp beklediğiniz insanlarla hiçbir anlamda -daş olamazsınız. O yüzden hiç zorlamayın dili ve zihinleri. İtiraz noktamız tam olarak budur. Yeni diye duyduğumuz, aklımızda yer etmesi istenen her lafı benimsemenden önce neye hizmet ettiğini düşünmek ise boynumuzun borcudur.

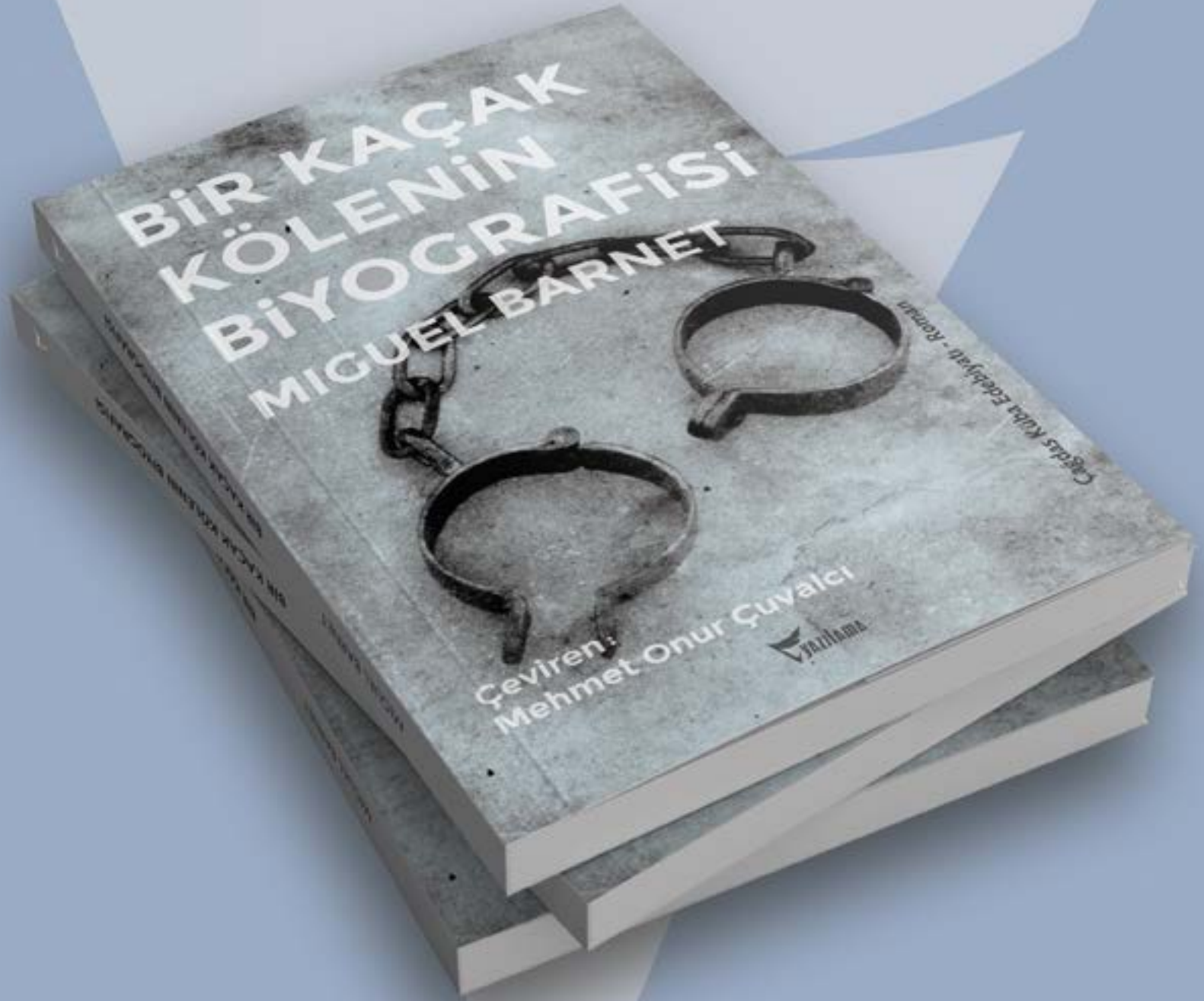
Üçüncü arkadaşım "Heyula gibi masa" demiş de bir yerde, insanlar yüzüne bakmış; heyulanın ne olduğunu bilmediklerinden. Hayalet sözcüğüyle ses benzerliğinden anlamı kolayca çıkarılabilir aslında ama arkadaşımın açıklamak zorunda kalmış.

Arkadaşların yakınmaları böyle. Bu yazıda Türkçenin üzerinde dolaşan birkaç heyuladan söz ettik. Dikkat edelim de kendi dilimizle vurmasınlar bizi. Heyulaları kovalayalım, gözümüz, zihnimiz açık olsun. Yoksa hırsız çalmaz sandığımız dilimizi bile çalar bunlar.

Eğlencelik not: Bileşik sözcükler başka bir konu olmakla birlikte, dilin ürettiği şu güzel örneği vermeden geçmeyelim: Hırsızçalalmaz kavunu. Dış görünüşü kavundan çok kabağa benzediği ve hırsızların kabak olduğunu düşünerek çalmadığı bir kavun türü. ■

 yazılama 'ya
devam ediyoruz...

 yazılama

Yazılama Yayınevi Hizmetleri Ltd. Şti

Serasker Cad. Osmançık Sokak
Betül Han No: 9/13 Kadıköy - İstanbul
Tel: 0216 338 52 59 / 0549 430 50 86
yazilama.com / iletisim@yazilama.com

SOSYALİZM
KAZANACAK

BU DÜZEN DEĞİŞECEK!

Güzelim ülkemizde yaşamı işkenceye çeviren bir düzenin kader olduğunu söylüyorlar. Çünkü çıkarları onu gerektiriyor. Nüfusun küçük bir bölümü büyük çoğunluğa bu çirkinliği, bu sefaleti yaşatarak zenginleşiyor. Gelin, Türkiye'yi bu kahrolası düzenden kurtaralım. Haksızlıkların, eşitsizliklerin, adaletsizliğin, sömürünün ortadan kalktığı bir ülke yaratalım.

TKP'nin 97. kuruluş yıldönümü etkinliklerinde buluşalım

BURSA 16 EYLÜL CUMARTESİ SAAT 16.00

ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ LOKALİ

ESKİŞEHİR 17 EYLÜL PAZAR SAAT 17.00

TAŞBAŞI KÜLTÜR MERKEZİ KIRMIZI SALON

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

